

Seimo URK narys išpėja nemažinti gynybos išlaidų

Vilnius, lapkričio 23 d. (BNS). „Populistiškos idėjos sumažinti gynybos išlaidas yra pavojingos ir gali pakenkti Lietuvos stojimui į NATO“, pirmadienį pareiškė Seimo narys socialdemokratas Rimantas Dagys. Spaudos konferencijoje jis dalijosi išpuoliais iš praėjusią savaitę Stokholme įvykusios tarptautinės konferencijos saugumo ir bendradarbiavimo Baltijos jūros regione klausimais. „Populizmas, ypač dėl karinio biudžeto mažinimo, yra pavojingas. Lietuva privalo išlaikyti savo strateginę nuostatą dėl gynybos išlaidų laipsniško didinimo, nes kitaip tai (Vakaruose) bus suvokiama kaip žingsnis atgal“, sakė R. Dagys. Jis yra Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas.

Lietuva išpareigojo iki 2001 metų palaipsniui padidinti karines išlaidas iki 2 proc. bend-

rojo vidaus produkto. Pasak R. Dagio, nors konferencijoje dalyvavę JAV politologas Zbigniew Brzezinski ir JAV Senato tarptautinių santykių komisijos narys Gordon Smith pripažino Lietuvą geriausiai iš Baltijos valstybių atitinkančią narystės NATO reikalavimus, Vilniui teks dar rimtai paplušėti, „kad šie dividendai būtų išnaudoti“. Tai tik paskatini-mas. Žinoma, ne viskas nuo mūsų priklauso, tačiau privalome gerai atlikti „namų darbus“, sakė Seimo narys.

R. Dagys išpėjo, jog nevalia pasiduoti pagundai spėlioti, kada Lietuva įstos į NATO ir ES. Tačiau jis pritarė senatoriaus G. Smith prognozei, kad 2-3 metai yra realus laikas, per kurį Lietuva gali būti pakviesta į sąjungą. „Tai realus laikas, jeigu pavyktų išlaikyti pasirošimų tempą ir nepasikeistų išorinės sąlygos“, sakė Seimo narys.

Ambasadoriai paskirti Slovėnijai ir Baltarusijai

Vilnius, lapkričio 23 d. (BNS). Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK) pirmadienį pritarė ambasadorių Slovėnijai ir Baltarusijai kandidatūroms. Ambasadorius skiria Lietuvos prezidentas.

URK nariai bendru sutarimu be balsavimo pritarė UR ministro teikimui ambasadore Slovėnijoje skirti dabartinę Lietuvos ambasadorę Austrijoje Gintę Damašis. Ji reziduoja Vienoje. URK nariai vienbalsiai pasisakė už Jono Paslauskos skyrimą ambasadoriumi Baltarusijoje. Dėl procedūrinių motyvų nebalsavo vienas komiteto narys. Posėdyje pirmadienį iš viso dalyvavo 10 iš 15 URK narių. Pasak URK pirmininko pavaduotojo Rimanto Dagio, nė vienas kandidatūrų nebuvo prieštarauja-

ma.

Anot R. Dagio, svarstant J. Paslauskos kandidatūrą, daugiausiai dėmesio buvo skirta ne kandidatui, o politinei padėčiai Baltarusijoje. Karjeros diplomatas J. Paslauskas iki pastarojo meto dirbo patarėju Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Kanadoje. Pasak R. Dagio, posėdyje kalbėta, kaip paskatinti demokratinius procesus kaimyninėje Baltarusijoje, stiprinant nevyriausybių organizacijų ir verslo ryšius. URK nariai neužsiminė apie diplomatinės rezidencijos Minske likimą.

Baltarusijos URM sutikimas dėl J. Paslauskos skyrimo duotas lapkričio 10 dieną, Slovėnijos URM sutikimas dėl G. Damašis — spalio 7 dieną.

Pasienio policijos pareigūnai tiria, kaip į Lietuvą vienu metu pateko per šimtą nelegalų

Vilnius, lapkričio 23 d. (BNS). Savaitgalį lenkų pasieniečiai Lietuvai perdavė 113 nelegalių migrantų iš Vietnamo, Afganistano, Pakistano, Indijos, Somalio, Bangladešo ir Afrikos. Kaip BNS sakė Lenkijos pasienio apsaugos vyriausiosios komendataras atstovas spaudai Miroslaw Szacillo tai visų didžiausia sienos pažeidėjų grupė, kokią pavyko sulaikyti Lietuvos ir Lenkijos pasienyje.

Dėl nelegalias asmenų gabenimo Lietuvos Pietvakarių pasienio policijos rinktinės pareigūnai iškėlė baudžiamąją bylą. Pasienio policijos departamento operatyvinio skyriaus viršininkas Vytautas Gražys BNS sakė, jog su nelegaliais pareigūnams sunku bendrauti, jie išsigandę, tik keli moka angliskai. Vienas nelegalų pareigūnams pasakojo, kad „jog už kelionę į Vokietiją baltam žmogui Maskvoje sumokėjo 5 tūkst. JAV dolerių, o kad egzistuoja tokia šalis kaip Lietuva, visai nežinojo“. Manoma, kad nelegalių migrantų grupė

iš atskirų mažų grupelių greičiausiai buvo sudaryta Baltarusijoje.

Lenkų pasieniečių perduoti nelegalūs migrantai apgyvendinti Užsieniečių registravimo centre (URC) Pabradaje. Centro direktorius Evaldas Tuinylas BNS sakė, jog senai taip atsitikę, kad vienu metu atvyktų tiek nelegalių migrantų. Iki praėjusios savaitės pabaigos URC gyveno 79 nelegalūs migrantai, tačiau vėliau atvežti Lietuvoje sulaikyti 28 pabėgėliai, o vėliau — dar 113. Dabar centre gyvena 141 nelegalus migrantas daugiausia iš skurstančių Azijos ir Afrikos šalių. Pasak E. Tuinylas, „Vidaus reikalų ministerijoje sklandė nuotaukos, jog URC reikės mažinti biudžetą ir darbuotojų skaičių, nes 79 nelegalais rūpinasi net 103 centro darbuotojai“. „Gerai, kad pasieniečiai pasistengė, be darbo neliksime“, juokavo E. Tuinylas.

Neseniai pasienio policijos pareigūnai buvo pranešę, kad nelegalių migrantų srautas

Lietuvos kariuomenės šventėje, 1997 m. lapkričio 23 d., prie namo A. Mickevičiaus g. 19 atidengta paminklinė lenta vienam Lietuvos kariuomenės įkūrėjų Vaclovui Žadeikiui. Nuotr. Eltos

Prezidentas gyrė kariuomenę jubiliejiname parade

Vilniuje, lapkričio 23 d. (BNS). Lietuvos ginkluotosios pajėgos pirmadienį Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje prie Seimo rūmų surengė parada, skirtą Lietuvos kariuomenės 80-mėčiui. Vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas prezidentas Valdas Adamkus, krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius ir kariuomenės vadas generolas Jonas Andriškevičius apėjo iškilmingą karių rikiuotę. Parade dalyvavo visų kariuomenės rūšių — sausumos, jūros ir oro — kariai, taip pat laisvės kovų dalyviai su savo apygardų vėliavomis.

Sveikindamas karius, prezidentas Valdas Adamkus prisiminė 1990-uosius metus, kai buvo pradėta atkurti Lietuvos kariuomenė. „Atlaikėme agresiją, apgynėme teisę gyventi laisvėje ir esame lygiavertiai pasaulio šalių bendrijos nariai“, jubiliejaus proga džiaugėsi prezidentas. Šiandieninę Lietuvos kariuomenę V. Adamkus pavadino modernia, galinčia sąveikauti su kaimyninių ir kitų pasaulio valstybių kariuomenėmis, sugebantią kvalifikuotai dalyvauti tarptautinėse taikos palaikymo operacijose. „Ne kartą teko girdėti palankių užsienio ekspertų vertinimų, skirtų mūsų kariams. Tai — taip pat politinis ir karinis kapitalas, nuo kurio labai priklauso mūsų integracijos į NATO sekmė“, sakė prezidentas. „Tvirtu žingsniu link Šiaurės aljanso“ jis pavadino bendrą Baltijos šalių batalioną BALTBAT, mininių laivų eskadrą BALTRON bei Lietuvos ir Lenkijos batalioną LITPOLBAT.

Prezidentas V. Adamkus džiaugėsi kariuomenės bendradarbiavimu su Vakarų šalimis, užsienio specialistų mokymu ir konsultacijomis, Lietuvos karininkų studijomis užsienyje. „Džiugu, kad Lietuvos kariuomenė, kuri ruošiasi sumažėjo triskart, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai. Baltarusijos pareigūnai sako, kad oficialiais duomenimis, jų teritorijoje yra 150 tūkst. nelegalių migrantų, o neoficialiais — 350 tūkst. nelegalų.

integrutis į Transatlantinę gynybos sąjungą, neužmiršta senųjų tradicijų, kad deramai gerbia, vertina ir garbingu apdovanojimu laiko tarpukario relikvijas, geriausiems daliniams suteikia garbingų kunigaikščių vardus“, kalbėjo prezidentas.

Karius taip pat sveikino KA ministras C. Stankevičius, kariuomenės vadas J. Andriškevičius, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio dalyvis Jonas Čeponis. Iškilmingą parada stebėjo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, premjeras Gediminas Vagnorius, aukšti Lietuvos kariškiai bei pareigūnai. Kariuomenės vado pavaduotojas pulkininkas Valdas Tutkus Gynybos štabo ir visų kariuomenės rūšių karininkų vardu J. Andriškevičiui įteikė „visų laikų kario ginklą ir simbolį“ — kalaviją.

(BNS)

Nušauta žmogaus teisių gynėja

Moskva, lapkričio 22 d. (Interfax-BNS). Penktadienio vakarą, lapkr. 20 d., į Rusijos Valstybės Dūmos deputatą Galiną Starovoitovą ir jos pataidėją R. Linkovą šovė nežinomas užpuolikas. G. Starovoitova žuvo vietoje, R. Linkovui kulką pataikė į pakaušį ir kaklą, ir jis buvo nuvežtas į karo lauko chirurgijos skyrių Karo medicinos akademijoje, kur buvo nedelsiant operuotas. Pirmadienį, lapkr. 23 d., R. Linkovas atgavo sąmonę, bet dar negalėjo kalbėti.

Tarptautinės Helsinkio federacijos už žmogaus teises prezidentė Людмила Aleksejeva neabejoja, kad Galinos Starovoitovos nužudymas buvo politinis ir užsakytas, ir yra „tvirtai įsitikinusi, kad jis nebus išaiškintas“.

Naujienų agentūrai „Interfax“ L. Aleksejeva sekmadienį sakė, kad „G. Starovoitova traukė pernelyg dideliam žmonių skaičiui, — ir komunistams, ir nacionalistams, ir netgi tiems, kurie formaliai priskiriami demokratams“. Juk kiekvieną kartą Galina Vasiljevna ne tik laimėdavo rinkimus St. Peterburge, ji laimėdavo juos įtikinama balsų persvara“. Jos teigimu, G. Starovoitovos nužudymo prie-

žastis taip pat „galėjo būti kai kurių Rusijos politikų noras visuomenės dėmesio strėlės nuo savęs nukreipti į naują temą“.

Nenorėdama minėti konkrečių pavardžių, L. Aleksejeva priminė, kad Dūmoje G. Starovoitova „gana greitai pasisakydavo kiekvieną kartą, kai tik kas nors pasikėsindavo į mūsų demokratijos pamatus“.

„Visi prisimena, kaip Galina Vasiljeva reikalavo surasti žurnalistės Larisos Judino žudikus ir kaip piktinosi šiurkščiu generolo Makašovo išpuoliu“, sakė L. Aleksejeva. Be to, jos teigimu, pastaruoju metu G. Starovoitova tiek privačiuose pokalbiuose, tiek viešai ne kartą yra pareiškus, kad baigianti išaiškinti St. Petersburg vicemero Michailo Manevičiaus žudikus. Šis faktas, L. Aleksejevės manymu, taip pat galėjo tapti tragedijos priežastimi.

L. Aleksejeva pabrėžė, kad G. Starovoitovos nužudymas yra „skambutis visiems sąžiningiems demokratams, perspėjimas tų, kurie nenkenčia ne tiek pačių reformų, kiek demokratijos ir sąžiningų žaidimo taisyklių“.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelAPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Maskva, lapkričio 23 d. (Interfax-BNS). Prezidento B. Jelcino darbo grafikas dėl ligos pasikeitė — iki lapkričio pabaigos atšaukti kai kurie tarptautiniai susitikimai. Susirgusiam plaučių uždegimu prezidentui gydytojai rekomendavo ligoninėje pasigydyti 8-10 dienų. Prezidento sekretorius spaudai mano, kad prezidentas ligoninėje surengs kelis darbo susitikimus. Jis priminė, kad B. Jelcino susitikimas su Kinijos Liaudies Respublikos pirmininku Jiang Zeminu, nors ir buvo surengtas Centrinėje ligoninėje, vyko „geru darbo režimu“.

Bagdadas, lapkričio 23 d. (Reuters-BNS). JT specialiusis pasiuntinys P. Shah pirmadienį vėl atskrido į Iraką, kuris vis dar nesutinka pateikti visų JT ginkluotės inspektorių reikalaujamų dokumentų. Atvykęs į JT būstinę Bagdade, P. Shah žurnalistams sakė, kad susitiks su Irako vadovais, tačiau smulkiau apie savo ketinimus nepasakojo. Kartu su juo lėktuvu atvyko daugiau JT specialiosios komisijos (UNSCOM) narių, kurie atsakingi už Irako masinio naikinimo ginkluotės sunaikinimą. Jie atsivežė ir savo įrangos. Tuo tarpu kiti UNSCOM nariai išvyko šiuo lėktuvu. P. Shah turi padėti išspręsti ginčą dėl 12 kategorijų dokumentų, kurių iš Irako pareikalavo UNSCOM pirmininkas Richard Butler. Bagdadas davė oficialų atsakymą, prieštaraujantis daugumos prašomų dokumentų ir sakydamas, kad dabartiniai reikalavimai yra „barbariškos“ dezinformavimo kampanijos dalis.

Sekmadienį R. Butler pareiškė, jog kol kas anksti vėl pradėti kalbėti apie baudžiamuosius Irako bombardavimus ir pranešė, kad pirmadienį ši krizė bus aptarta JT Saugumo Tarnyboje (ST).

Varšuva, lapkričio 23 d. (BNS). Šių metų lapkričio mėnesį sinoptikai pavadino šimtmečio mėnesiu. Šeštadienio naktį Ostrolenke buvo užregistruota pati žemiausia lapkričio temperatūra per visą šimtmetį — 26 laipsniai šaltio. Tik per savaitę nuo šaltio žuvo 31 žmogus — tai BNS sakė Lenkijos policijos Vyriausioje komendantūroje. Daugumos mirčių priežastis — alkoholis. Girti vyriškai užsnūsta gatvėje ir mirtinai sušąla. Kiekvieną dieną Lenkijos policija į blaivyklas atveža 200 įklaususių žmonių, kurie gali tapti šaltio aukomis. Tuo tarpu visos Lenkijos benamių prieglaudos perpildytos. Žmonės glaudžiasi prieglaudų koridoriuose, tualetuose, vonios kamburiuose. Pasak laikraščio „Życie“, Lenkijoje gyvena maždaug 34 tūkstančiai benamių. Vien Varšuvoje nuolatines pastogės neturi apie 6 tūkstančiai žmonių.

Vašingtonas, lapkričio 23 d. (Reuters-BNS). JAV Kongreso Atstovų rūmams prireiks tik poros valandų apsvarstyti ir balsuoti dėl galimos apkaltos prieš prezidentą Bill Clinton, sekmadienį prognozavo naujai išrinktas šių rūmų pirmininkas B. Livingston, dar šiais metais greičiausiai bus vėl sušaukta Kongreso ypatingoji sesija, kuri užbaigs B. Clintono apkaltos klausimą. Demokratai ir net kai kurie respublikonai ieško galimybės nubausti B. Clinton už įstatymų pažeidimą „Lewinski“ reikalą kaip nors švelniau, tačiau, pasak B. Livingstono, Atstovų rūmams gali pritrūkti galių svarstyti ne apkaltą, o kokią nors kitą bausmę.

Lapkr. 20 d., vėlai vakare, pasibaigė pirmoji Komisijos tardymo diena. Komisijos tardymo Teisės kurioje buvo aptariamas prezidento „impeachment“ reikalas Teisės Komisijos tardymo Nepriklausomas prokuroras Ken Starr liudijo visą dieną. Demokratai iš jo šaipėsi, smerkė jo tyrimo procesą ir jį kritikavo, klausdami kelis klausimus iš karto ir dažnai pertraukdami jo atsakymus. Tačiau nebuvo nei vieno klausimo apie prezidento nusikaltimus, ir niekas nepaneigė prezidento nusižengimų. Demokratams buvo priminta, jog įstatymai apsaugoja prezidentą nuo nepriklausomo prokuroro neteisingo elgesio. O prezidentas turi teisę reikalauti, kad vyriausia prokurorė Reno pašalintų Starr, jeigu jis neatlieka visų savo pareigų.

Ministras tobuls teismų sistemą

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS). Teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis pagrindiniais uždaviniais gerinant teismų sistemą įvardina pasipiktėjimo teismais didinimą ir teismų kaip savarankiškos valdžios suformavimą. Spaudos konferencijoje penktadienį ministras teigė, kad šiandien pasitinkamas teismais nepakankamas, nes teismai neatlieka savo darbo taip, kaip iš jų tikisi visuomenė. Pasak V. Pakalniškio, pasitikėjimą teismais menkina sudėtingi ir ilgai besitęsiantys teisminiai procesai, teismų sprendimų vykdymo neefektyvumas, piliečių aptarnavimo kultūros teismuose bei teisėjų etikos ir sąžiningumo trūkumai. Todėl ateityje ketinama tobulinti teismų veiklą reglamentuo-

jancius įstatymus bei sugriežtinti kandidatų į teisėjus atranką. V. Pakalniškis mano, kad ateityje teismai turi turėti savarankiškesnę administracinę sistemą. „Po dabartinio Teismų įstatymo pataisų galima sakyti, kad mes įžengėme į paskutinį etapą, kad susiformuotų teismai, kaip savarankiška valdžios šaka, o ne kaip priedėlis prie kitų valdžių“, sakė jis.

KALENDORIUS

Lapkričio 23 d.: Klemensas, Kolumbanas, Lakštutė, Doviltas.

Lapkričio 24 d.: Šv. Andrius, Dung Lac ir draugai; Krizogonas, Mantvinas, Rumbaudas, Žybartas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VYNAS NĖRA ŠIRDIES DRAUGAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Vienoje neseniai įvyko europiečių širdies ligų gydytojų draugijos suvažiavimas. Jame gydytojai išgirdo priešiną žinią, kad vynas nėra širdies draugas, kaip dabar buvo pradėta manyti. Mat vynas jokiu būdu nesaugo širdies, o ją dar daugiau susirgindina, kai žmogus gauna širdies ataką.

Ši žinia dabar paskelbta mediciniškoje spaudoje („Physician's Weekly“, 1998, October 5 d. Vol. XII, N. 37). Ką klaidingai anksčiau prancūzų medicina pranešė apie vyno naudą širdžiai, o visi tą klaidą kartojo ir vėly gerkšnoj, esą savo širdies naudai, dabar tie patys prancūzai iš Lyon miesto paneigia tokią vyno naudą. Jie, pasiremami ketverių metų atliktais tyrimais, tvirtina, kad vidutinis kasdieninis vyno kiekis didina širdžiai pavojų, ypač riebiai valgant.

Buvo lyginamas širdies stovis 256 vynu geriančių su 171 abstinentu. Tai „Lyon Diet Heart Study“. Gydytojas Michael de Lorgeril, dirbęs universiteto ligoninėje St. Etienne mieste, tvirtina, kad vis didėjęs alkoholio, ypač vyno, gėrimas ryškiai pagausina kraujyje kiekį cholesterolio, trigliceridų ir blogojo cholesterolio

(LDL). Su 2,000 kalorijų kasdieniniame maiste gėrimas 4-5 stiklinių, 12% stiprumo vyno rišasi su cholesterolio padidėjimu. Jis daugiausia padidėja 129 geriantiems, kurie valgė labai riebią maistą, palyginus su 127 vegetarais — gausiai vaisių-daržovių valgantiems. Tai Viduržemio jūros pakraščiu gyventojų maistas, gausus angliavandenių. Tie žmonės mažiausiai vargsta su širdimi dėl tokios sveikos mitybos.

Jau gana seniai Loyola universiteto profesorius John Tobin, Cook apskrities Johninės gydytojos pranešė, kad net ir mažiausias alkoholio kiekis, sužeidžia širdies raumėlius. Visokias susirgimų atvejais, pvz., minkštumas kaulų, vidurių, kepenų, inkstų bei smegenų ligos, patariama pirmiausia mesti girtavimą, rūkymą, riebią valgymą ir imti darbuotis, nevengiant pakilnoti sunkesnių daiktų. Bet tu ipratink sveikai gyventi ir maitintis mūsiškį ir mūsiškę, kada visi ir visos laikosi gardaus, o ne sveiko maisto ir vengia darbo. Už tai ipratinkime sveikiau gyventi mūsų vaikus. Tada naujoji karta pajęgs pildyti dabartinės medicinos patarimus. Sėkmės.

VAIKŲ CHIRURGIJOS CENTRUI — 20 METŲ

Dauguma šiandieninei pasaulio medicinai žinomų vaikų operacijų dabar jau yra daromos ir Vilniuje, pasakė Vilniaus universiteto Vėly chirurgijos klinikos vadovas profesorius Benjaminas Siaurusaitis. Didelę pažangą nulėmė prieš du dešimtmečius Santariškėse pastatyta nauja vaikų ligoninė ir čia pradėjusi veikti specializuota medicinos tarnyba — Vėly chirurgijos centras. Dabar ši ligoninė yra 1990-aisiais metais įkurtas Vilniaus universiteto Vėly chirurgijos klinikos bazė.

Penktadienį, lapkričio 6 dieną, Vilniaus universitetinėje vaikų ligoninėje (Santariškių 7) rengiamas Lietuvos vaikų chirurgų draugijos antrasis suvažiavimas, skirtas Vėly chirurgijos centro dvidešimtmėčiui. Per du dešimtmečius, pasak prof. B. Siaurusaitio, ligonių skaičius išaugo dvigubai — nuo keturių iki 8,000 per metus. Veikia specializuoti vaikų chirurgijos skyriai. Ypač išsiplėtė vaikų urologija — nėra operacijos, kurios nesugebėtų padaryti šio skyriaus specialistai. Daromos labai sudėtingos virškinamojo trakto operacijos. Įrengus reanimacijos skyrių, pradėta operuoti ir naujagimius su įvairiais skaidais trūkumais. Bendradarbiaujant su JAV chirurgais, įdiegtos moderniausios ortopedinės pagalbos metodikos, operuojami ir paralyžiaus ištikti vaikai.

Amerikoje veikianči labdaros organizacija „Lietuvos vaikų viltis“ įrengė ligoninėje operacinę, aprūpindama ją visu tuo, kas būtina ortopedinėms operacijoms. Nemažai paramos gauta ir iš Vytauto Landsbergio fondo, kitų labdaros organizacijų.

Vėly chirurgijos centre — Vilniaus universiteto vaikų chirurgijos klinikoje dirbantys gydytojai turėjo galimybę tobulintis 17-oje užsienio šalių — Europoje, Amerikoje, taip pat Japonijoje. Iš viso dabar čia per metus atliekama daugiau kaip 4,000 operacijų vaikams. (Elta)

DEPRESIJŲ GYDYMU BUS TAIKOMA ŠVIESOS TERAPIJA

Šiuo metu Lietuvoje dirba 312 gydytojų psichiatrų arba, skaičiuojant vidutiniškai pagal gyventojų skaičių, tris keturis kartus mažiau negu išsivysčiusiuose Vakarų Europos kraštuose. Tai konstatuota lapkričio 15 d. Kauno medicinos universiteto klinikose (KMUK) vykusioje konferencijoje, skirtoje II psichiatrijos skyriaus 15-kos metų sukakčiai.

Kaip sakė skyriaus vedėja gydytoja Virginija Adomaitienė, čia gydomi ligoniai, besiskundžiantys nuotaikos (afektiniais) arba neuroziniais sutrikimais. Vyksta užsiėmimai, nerimo, depresijos psichoterapijos grupės, medikamentinis gydymas derinamas ne tik su grupine, bet ir individualia psichoterapija. Ateityje gydytoja tikisi depresijų gydymui įdiegti šviesos terapiją. II psichiatrijos (neurozių) skyriuje per metus gydomi apie 500 ligonių.

Konferencijoje buvo skaitomi pranešimai apie sezonines depresijas, neurozes, psichinių ligonių reabilitaciją. (Elta)

TARPTAUTINĖ MEDICINOS PARODA

30,300 specialistų bei svečių aplankė šeštąją tarptautinę „Baltmedica / Baltfarma / Baltlabora / Baltent / Baltop-tik“ parodą, kuri keturias dienas veikė Vilniuje, „Litexpo“ rūmuose. 896 firmos gamintojų čia eksponavo pasaulines medicinos technikas, farmacijos ir stomatologijos naujoves. Vyravo vokiški gaminiai — parodoje dalyvavo net 205 firmos. Lietuvai atstovavo 180 firmų. Penktadienį, rugsėjo 25 dieną, paroda uždaryta.

Nuolat Vilniuje rengiamos šios parodos „Litexpo“ spaudos centre, pripažintos labiausiai prestižinėmis medicinos naujovių apžiūrimomis Baltijos valstybėse. Daug firmų jos sutraukia dar ir dėl to, kad parodos metu rengiami įvairūs seminarai gydytojams. Šiais metais tokie seminarai vyko kas-

Vilniuje atidaryti vaikų globos namai, kur prieglaudą galės rasti skriaudžiamos motinos su savo vaikais. Atidarymo iškilnėse dalyvavo ir Lietuvos Respublikos Seimo pirm. Vytautas Landsbergis.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus.

PRIE PANEVĖŽIO GIMNAZIJOS DURŲ — PO 50-TIES METŲ

Šių metų pradžioje žinia sklandojo buvo daug pranešimų apie Lietuvoje vykiančias įvairias šventes, Tautinę olimpiadą, pasaulio lietuvių sporto žaidynes, koncertus ir panašiai. Į tuos tautinio masto įvykius nemažą dėmesį atkreipė ir užsienyje gyvenantys lietuviai. Esu dėkinga „Draugo“ redakcijai, kad viename šių metų gegužės mėnesio laišku skyriuje išspausdino mano trumpą laišką, kuriame rašiau apie sumanytą surengti Panevėžio mergaičių gimnazijos 1948 metų abiturienčių susitikimą ir atšvesti savo abiturios penkiasdešimtmetį. Nors 1944 metais, artėjant

dien. Buvo pristatomi nauji vaistai, nauji gydymo metodai, kalbėta apie pavojingų, infekuočių atliekų tvarkymą gydymo įstaigose, apie saugų gimdymą ir naujagimių priežiūrą. Specialistai turėjo galimybę susipažinti su naujais plaučių ventiliacijos, dantų implantavimo metodais.

Pirmą kartą parodoje buvo surengtas medikų ir pramonininkų susitikimas prie apskrities stalo. Susitikimo dalyviai akcentavo, kad Lietuvoje pagaminti medicinos reikmenys bei kita medicinai skirta produkcija savo kokybe dažnai nenusileidžia užsienietiška, tačiau dėl netobulos, gamybos neskatinančios, mokesčių sistemos yra brangi. Gamintojai skundėsi, kad, rengiant aparatūros, technikos, reikmenų pirkimo konkursus Lietuvoje, nesuteikiama pirmenybė lietuviškiems gaminiams. Apgailėstai, kad savų gamintojų visiška nepalaiko Sveikatos apsaugos ministerija, nepateikia jiems Lietuvoje paklausių gaminių sąrašą. Sveikatos apsaugos ministerijos bei kitų žinybų pareigūnų nuomone, žinias apie tai, ko reikia mūsų sveikatos priežiūros įstaigoms, ką jos pirkty, gamintojai turėtų rinkti patys. Turima informacija suteikty ir Sveikatos apsaugos ministerijai, jeigu gamintojai į ją kreiptųsi.

Parodoje dalyvavusios firmos, kaip rodo anketinės apklausos duomenys, liko patenkintos lankytojų kompetencija, specialistų dėmesiu. Pareikšta, kad parodoje užsimezgė nemažai naujų pažinčių, tikimasi, kad iš jų išsivystys rimtesnė sandėria. Sutartys, kaip aiškina organizatoriai, parodoje pasirašomos labai retai. Parodų tikslas — gerinti savo firmos įvaizdį ir parengti dirvą sutartims. (Elta)

neminim. Esame jaunos, sveikos ir gražios. — Kokia čia senatvė! Dar tik šešiasdešimt jaunystė! — pritarė kita. — Ir į karių kapus nueidavom, ir patriotines dainas dainuodavom, ir šokdavom pasiuvusios sijonus iš raudonų vėliavų...Nebaiškios buvom, — pradėjo dalintis prisiminimais trečioji.

— Štai čia stovėdavo inspektore ir žiūrėdavo, ar mūsų batų švarūs, — prisiminė Regina Tikniūtė-Bagdonienė, su vyru atvykusi pasišvečiuoti iš Kanados.

Suėjome į vidų, apžiūrėjome gimnazijos muziejų, kur rado me ir savo pirmos klasės nuotrauką. Bet atpažinti drauges buvo sunku, nes jau buvo praėję daugiau nei 50 metų. Aš buvau grįžusi į Panevėžį 1992-aisiais ir tada buvau keičias savo buvusias klasiokės sutikusi, o dabar reikėjo atpažinti ir kitas. Negalėjome pamatyti savo I a klasės, nes tuo metu gimnazija buvo remontuojama, sugrįžome į tą klasę mintyse.

Visas savo drauges pažinti, ypač man, tiek metų jų nemačiusiai, buvo sunku. Juo labiau, kad iš pradžių visos sakė savo vyrų pavardes, o ne mergautines, tai ir truko laiko visas prisiminti.

Po susitikimo gimnazijoje nuvažiavome į tų laikų klasės draugės Janinos Žilinskaitės Masiliūnienės namus Z. Konėvičienės gatvėje, kur mūsų laukė paruoštos šaunios vaišės. Kiek kalbų, gražios jaunystės laikų prisiminimų ir gyvenimo nostalgijos! Nematėme tų, kurias mirtis pakirto, kitos negalėjo atvykti dėl pablogusios sveikatos. Kelios prisiminė ir skaudžias, ir žiaurias tremties dienas Sibire. Šiame susitikime aš bu-

— Susitariam: politikos ir sveikatos reikalų pokalbiuose

Panevėžio gimnazijos abiturienčių susitikimas š.m. birželio 22 d.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu			
Tik šeštadienio laida	\$500.00	\$250.00	
	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-4713300

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

Tel. (630) 527-0090

3825 Highland Ave.,

Tower 1, Suite 3 C

Downers Grove, IL 60515

Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

166 E. Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.

AKIŲ LIGOS / Chirurgija

9830 S. Ridgeland Ave.

Chicago Ridge, IL 60415

Tel. 708-636-6622

4149 W. 63rd St.

Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern un-to

diplomui, lietuviams sutvarkys dantis

už prieinamą kainą. Pacientai

priimami absoliučiai punktualiai.

Susitarimui (kalbėti angliškai)

Tel. 708-422-8260

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.

treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.

penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VILNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai

6187 S. Archer Ave. (prie Austin)

Tel. 773-585-7755

Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS

TOMAS ZUBINAS, D.D.S.

Family Dental Care

6317 Fairview, Ste. 6

Westmont, IL 60559

630-852-5353

Valandos pagal susitarimą

Gydytojas kalba lietuviškai

DR. LINA POŠKUS

DANTŲ GYDYTOJA

4817 W. 83 St., BURNBANK, IL

Tel. 773-735-1540

Valandos pagal susitarimą

• Pasaulis — amžinas klausimas; noras jį atsakyti sukuria žmogų.

Anonimas

TILŽĖS AKTO SUKAKTIS KALTINA TAUTĄ

Mažosios Lietuvos Resisten-
cinio sąjūdžio surengtas Tilžės
Akto 80 metų sukaktis minė-
jimas gretina Prūsų Lietuvos
dramatišką praeitį su išsilais-
vinusios tautos nusikalstamu
nesuinteresuotumu jos didžia-
tragedija.

Teutonų ordinas, tryliktoje
šimtmečio išblokštas iš bar-
bariškų karų Palestinoje, sa-
vo žmogžudišką įgudimą per-
kėlė į Baltijos kraštus, taria-
mai krikščionybės praplėtimo
tikslais. Išigijęs Vakarų Euro-
pos paramą ir talką, ordinas
Kristaus meilės ir taikos
Evangeliją žmonijai pavertė į
„kardu ir ugnimi“ vykdomą
žmogžudystę tautų santy-
kiuose. Lietuvių tautos dra-
matiškos apsigynimo pastan-
gos prieš viskuo aprūpintą
militarinę galybę, pareikalavo
daugelio generacijų pajėgiau-
sių žmonių gyvybės aukų, o di-
delius krašto plotus nusiaubė
dykromis. Per 200 metų krik-
ščionybės vardu vykdomų žiau-
rių invazijų ir užkariavimų,
ordinas nepastatė nei vienos
bažnyčios žmonėms, neparuo-
šė nei vieno kunigo jų kalbą,
net nei pradinio katekizmo
supažindinimui su propaguo-
jamos tikybos pagrindais. Ne-
sibaigiantis militaristinis nai-
kinimas išsėmė tautos pajė-
gas, išplėšė Mažosios Lietuvos
žmonių laisvę, bet nepalaužė
ryžto ir vilties šviesesnei atei-
čiai.

Ateitis, tačiau, buvo pas-
merkta dar baisesniai liki-
mui. Staiga užplūdus visuoti-
nis maras mirtinai nusiaubė
vos ne pusę Mažosios Lietuvos
žmonių. Lyg dar ir tokios tra-
gedijos nebūtų buvę gana,
okupaciniai valdžios organai
pravedė kolonizaciją svetimos
tautos masiniais antplūdziais
nusiaubusiais nelaimais ištvė-
rusius lietuvininkus pasisavi-
nimu jų žemių, turto ir gyve-
nimo ateities. Atrodė, kad vie-
tiniais žmonėms neliko ry-
tojaus.

Nepaisant tokių neaprepiamų
Mažosios Lietuvos likimo
smūgių, laiko tekmeje išliki-
sioms kartoms besikeičiant,
nauji atgimimo daigai vėl pa-
kilo gyvenimui savojoje žemėje.
Pamažu, bet nesustabdomai,
besivystanti raštija, religiniai
„surinkimai“, draugijos, spau-
da, kultūrinė ir, pagaliau, po-
litinė veikla išugdė krašte sti-
prią asmenybę. Mažoji Lie-
tuva vėl pasijutusi vientisa ir
sąmoninga tauta 1918 metais,
lapkričio 30 dieną pakilo Til-
žės Akto deklaracija, skel-
biančia pasauliui krašto prisi-
jungimą prie naujai atsista-
tančios tautos bendroje Lietu-

vos valstybėje. Atrodė, kad po
tamsių istorinių amžių, paga-
liau, tauta bus atradusi savo
ateities kelius.

Tolimesni tarptautiniai me-
chanizuoto barbarizmo įvykiai
parodė, kad krašto ir žmonių
tragedijai neliko ribų. Hitlerio
ir Stalino sukulto Antrojo pa-
saulinio karo išdavos Mažajai
Lietuvai tiesiog stabdo žo-
džius. Tokstancius metų eg-
zistavusi tauta, atkakliai ko-
vojusi dėl teisės gyventi savoje
žemėje, staiga turi būti dingu-
sia net be pripažinimo, kad ji
yra buvusi. Tai siaubingiau-
sias genocidas viso pasaulio
akivaizdoje ir grubi panieka
tarptautinei teisei, krikščio-
niškai moralei ir gyvenamųjų
laikų civilizacijai.

Kaip išsilaisvinusi tauta su-
tinka tokių sukrečiančių prara-
dimą broliško krašto prieš 80
metų drąsiai paskelbusio ben-
dro valstybinio tapatumo ryšį?
Deja, ji neparodo tokio ryšio
pasišventimo koki matome
vykdant žydus atstatant tūk-
stantčius metų prarastą kraštą
arba šiaurinius airius, nors ir
praradusius tautinę kalbą ir
jos apraiškas. Pasaulio lietu-
vių bendruomenę stebina, kai
su apsilankančiais tautiečiais
jau sunku sumegzti pokalbį
apie genocido ištiktą Mažąją
Lietuvą. Jiems jau kliūva Til-
žės, Karaliaučiaus, Lazdynų
vardai, bet Sovietskas, Kali-
ningradas, Krasnoznamen-
skas ir kiti be kalbinių šaknų
niekad neegzistavę mėsainiai
atstovauja jų sovietinio oku-
pacinio šarmo sužalotą tautinį
savigarbumą. Tai per daug

Ateitininkų šaltos fondo valdybos nariai su k. tik grįžusiais iš Lietuvos Laima ir Jonu Šalčiais Ateitininkų
namuose. Iš kairės sėdi: Vida Maleiškienė, dr. Petras Kisielius ir Laima Šalčiuvienė; II eil. iš kairės: Jonas Ka-
valiūnas, Valerija Žadeikienė, Jonas Šalčius, dr. Aldona Juozėvičienė ir dr. Vacys Šaulys.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
ROMANAS

Nr.72

(Tęsinys)

Visko nesusakysi. Ir prasmės nėra burnos aušinti. Tik
viena galiu pasakyti: jeigu namie bučiau nepatenkin-
tas buvęs, jeigu bučiau čia atvaziavęs geresnės duonos
ieškoti, manau, kad džiaugčiaus turėdamas tai, ką da-
bar turiu. Šuo iš namų išvytas, bus visada išvytas”.

Perskaitęs tuoj norėjau sėsti ir parašyti, kad kly-
ta. Kad ir aš niekur šaknų neįleidau, o jeigu ką ir da-
rau, darau tik todėl, kad turiu ką nors daryti. Darau,
kad nepradėčiau kaukti. O ir tas mano darymas gal
tėra tik apsigavimas, tik mėginimas pridengti iš namų
išvytą šuns kauksmą. Dar norėjau parašyti, kad
mums reikėtų sueiti arčiau, labiau sutarti, labiau
ieškoti atramos ir atsparos vienas kitame, bet nieko
neparasiau. Laiško sukelto mintys nudilo, ir aš pats
nuskendau savo pilkoje kasdienybėje.

Su Aldona keliais trumpais laiškučiais tai pasi-
keitim. Aš pasiskundžiau, kad man nesiseka pūgomis
žudomų žmonių sudėti į paveikslą, ji rašė apie savo
kasdieninius rūpesčius. Pro tuos rūpesčius, lyg ne vi-
sai užtrenktų durų plyši, pajusdavau, kad toji smulki
kasdieninė rutina ją irgi prie žemės spaudžia. Tai tik

tvirtino mano paties įsikaltą mintį, kad mes ne to-
kiam gyvenimui buvom auginti ir todėl vargu ar kuris
begalėsime persidiegti į svetimą žemę. Galvojau, bet
apie tai nėrašiau. Kai praėjusių rudenį šnekėjome, tą
mintį jai, o gal ir Jonui, buvau pasakęs ir nebenorėjau
jos minėti, kad nekaišiočiau į akis savo „ar aš nesa-
kiau”. Paskum pavasariop parašė: „Vargu ar tikėsi, ką
parašysiu. Vis tiek — gali tikėti gali ir netikėti, bet
mes savo „šalia kelio karčiamą” parduodam. Paskum
paaiškino, kad ties jų vieta daro iš naujojo greitkelio
išvažiavimą, ir kažin kokie pinigai čia statyti
viešbutį. „Tai jau kaip ir sutarėm”, rašė. „Net tuoj ir
neišvaro. Po dokumentų pasirašymo, leis dar du mė-
nesius pabūti, o paskum jau turėsime kraustyti. Tik
nežinom kur. Bet ar tai kam svarbu?” Man staiga pa-
sidarė svarbu. Tuoj parašiau, kad po tiek metų be poi-
sio abu verti gerų atostogų. Sakiau, kad po tokio
gražaus paviešėjimo pas juos, abu skolingi paviešėt
pas mane. Ne dieną, ne dvi, bet kiek tik nori. Vietos
marios. Jutau kaip ką net pečius traukiantį, kam vi-
nas dviejų būtų name gyvenau. Bet man buvo kaip tik.
Apačioj tik gyvenau, o viršus, galėčiau sakyti, buvau
aš pats. Čia buvo visas mano laikas, niekam už jokius
pinigus neparduotas. Tai mano paslaptis. Jeigu kam
parodyčiau, greičiausiai pasijuokytų, o dabar staiga už-
sidediau pats pasitraukti į rūsi, o viršų užleisti sve-
čiams. Juk ir tenai abu po vienu stogu gyvena, kodėl
negalėtų įsitikti vienas bute. Save be vargo galėčiau
perkelti į rūsi. Prieš namo pirkimą buvo užėjusi mada
rūsyse įsirengti „barus”. Kas tik jautėsi ko nors vertas,
ko dailiausiai įsirenginėjo rūsius su „baru”. Visiškai

taip, kaip išgėrimo užėgo. Tas pasididžiavimas bu-
vo ir mano rūsy, nors juo niekada nesinaudojau, ir len-
tynos, kur turėjo stovėti eilės butelių, buvo tuščios.
Dabar, entuziazmo pagautas, tuoj iš viršaus susine-
šiau dažus ir išrikiavau tase lentynose. Kitą dieną pe-
gabenu paveikslus. Sutvarkęs rūsi taip, kad galėčiau
ir čia dirbti taip, kaip dirbdavau viršuje, vėl užlipau į
viršų ir kruptelėjau: sienos purvinos, kilimai dažų pri-
tašyti. Tik apsidairęs pagalvojau, kad nuo įsikraus-
tymo dienos nei siurblys, nei šluota, nei mazgotė čia
nieko nebuvo lietusi, o aš kviečiu svečius. Ne šiandien
ir ne rytoj, bet vis tiek. Jeigu čia būtų motina, tikrai
pasakytų: „Kad tu, vaikute, turi ir nemoki turėti”. Kai
kurį drabužį ar daiktą užleisdavau, visada taip pabar-
davu. Gal tai patį pasakytų ir apie apačią. Nors mote-
ris ir ateina kartą per savaitę pavalyti, bet jau ir ji yra
pasakiusi, kad sienos lyg jau norėtų šepetio. Tų jos
žodžių, kai sakė, kaip ir negirdėjau, bet dabar jie atėjo
labai aiškūs. Vėl perėjau visą namą nuo viršaus ligi
apačios, prisiminiau, kaip buvo pas juos, ir buvo aiš-
ku, kad į tokią vietą jokio, padoraus ar net ir nepado-
raus, žmogaus negaliu įsileisti.

Nors nežinojau, ką jie atsakys, bet pajutau, kad ir
pats taip gyventi nebegalėčiau. Net pats nebūčiau ga-
lėjęs paaiškinti, kodėl pagavo toks beveik vaikiškas
užsidedimas, kad per trejetą savaitę namo vidus ne
tik pralinksėjo, bet, galima sakyti, net ligi ausų iš-
sišiepė. Viskas buvo nuvalyta, nugramdyta, nublizgin-
ta, nudažyta. Kai su viso darbo vadovu paskutinį sykį
peržiūrėjau kambarius, jis net paklausė:

— Rengies parduoti?

Ar įmanoma sustabdyti ši potvynį?

Tautai, kurios savitą kalbą
kasdien vartoja daug milijonų
gyventojų, svetimžodžių ant-
plūdis galbūt nepadarys per
dideles žalos, tačiau nedidelėje
valstybėje kiekvienas naujas
svetimas skolinys išstumia sa-
vąjį atitikmenį ir menkina
žodyną, alina kalbą.

Jungtinės Amerikos Valsti-
jos visuomet didžiavosi savo
daugiatautiškumu ir nevaržė
nei vienos kultūros, kalbos,
papročių, kuriais pasižymėjo
skirtingos tautinės jos gyven-
tojų grupės. Tačiau jos pasis-
tengdavo kiek galima greičiau
išmokyti anglų kalbą, kad ga-
lėtų įsijungti į angliskai kal-
bančią visuomenę.

Vis tik pastaraisiais metais,
kai Amerikoje nejučiomis pra-
dėjo išsivalyti dvikalbiškumas,
pagausėjus emigrantams iš
Meksikos, vis gausiau pasi-
girsta priekaištai, kad per
daug pataikaujama emigran-
tams, atvykusiems apsigyven-
ti šiame krašte, bet nenorin-
tiems mokytis anglų kalbos.
Savo kasdienybėje kiekvienas
gyventojų sluoksnis gali kal-
bėti, kaip tik nori, bet mokyk-
lose, įstaigose ir visur kitur
būtina mokėti angliskai. To-
kios nuotaikos iš dalies atlie-
pia Latvijos įstatymus, kad
visi piliečiai privalo išmokyti
valstybinę latvių kalbą.

Tvirtinama, kad amerikie-
tiškoji anglų kalba apskritai
yra atmiesta kitų kalbų sko-
liniais, naujadarais ir net
įvairiomis tarmybėmis, tačiau
dėl to eiliniai gyventojai nesi-
sieloja: kas šiandien neįpras-
ta ar nepriimtina, rytoj jau
įrašoma į naujausią žodyno
laidą... Galbūt daug labiau
žmonės erzina vadinamasis
„legalus žargonas”, kuriuo su-
rašomos įvairios sutartys,
dokumentai, net instrukcijos.
Tokiuose žodžiais perkrau-
tuose raštuose susipainioja ne
vienas žmogus. JAV viceprezi-
dentas Al Gore jau prieš kiek
laiko pradėjo kovą su kompli-
kuotais tekstais ir nuo š.m.
spalio 1 d. valdiški dokumen-
tai turėtų būti rašomi visiems
suprantamesne kalba. Pana-
šią kampaniją 1979 m. Di-
džiojoje Britanijoje pradėjo so-
cialinė darbuotoja Chrissie
Maher, kai du senukai mirti-
nai sušalo savo bute, nes ne-
suprato, kaip užpildyti pra-
šymo, kad gautų iš valdžios
pinigų užsimokėti už šildymą.

Šiuo metu Europą baigia ap-
semti anglų kalbos potvynis.
Jis liejasi per komerciją, mu-
riningos ir prasmingos Padė-
kos dienos.

— Ne.
— Net galvą papurčiau.
— Kodėl? — dar pridėjau.
— Daug kas taip daro. Lengviau parduoti. Ir per-
kančiam smagiau. Atsikelia į naują.
Norėjau pasigirti, kad laukiu svečių, bet sumečiau,
kad tas jam nei šilta, nei šalta, tai tepasakiau:
— Man pačiam irgi bus smagiau.
Vienas pasilikęs dar kartą užlipau į viršų. Prie
naujų švurių sienų ir naujo kilimo nebesiderino seni
balnai. Net ir užuolaidos atrodė, lyg iš kur paskolin-
tos. Tą dieną buvo valytojos diena. Ji irgi užlipo pasi-
žvalgyti ir tuoj sustojė prie užuolaidų.

— Kai tiek daug padarei, tai tą čia laikyti nebegali,
— pasakė ir priėjusi emė rodyti, kur jau praskydu-
sios, kur dėmėtos, kur pabrizgusios. Esą valyti nebe-
vertos, o, be to, nesiderinančios prie kilimo.

Kad prie kilimo nesiderina, tai ir pats mačiau, bet
kad nebevertos valyti, tai tik ji teparodė. Net pasiūlė
ir moterį dirbančią vidaus dekoravimo įmonėje, kuri
savo laiką daug kam padaro ir gerai, ir gražiai, ir
daug pigiau negu padarytų užsakius per imonę. Tuoj
pasakiau, kad tą moterį paprašytų, o nulipės žemyn
staiga prajukau: dar nežinau, ar jie atvyks kelias di-
nas paviešėti, o aš rengiuos, lyg jie atvyktų visam. O
ką veiksiu, kai jie išvažiuos? Įleisiu ką gyventi? Ap-
saugok, Viešpatie. Už kelis dolerius užsitraukti rū-
pestį, neramybę ir ką galiu žinoti dar ką. Užsuku juo-
du ar ne, iš lengva vėl iš rūsi viską persikelsiu į
viršų. Po pusmėčio, o gal nereikės nė tiek, kilime vėl
atsiras dėmių ir dėmelių. (B.d.)

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

SAKRALINIO EKSLIBRISO KONKURSAI

Šiaulių miesto savivaldybės Kultūros skyrius, Kryžių kalno priežiūros komitetas, Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto skyrius ir Šiaulių ekslibrisų muziejus paskelbė tarptautinį sakralinio ekslibriso konkursą „Ex libris. Kryžių kalnas. Šiauliai, 1998“. Konkurso nuostatuose nurodyta, kad šio konkurso tikslas — įprasinti Kryžių kalną, jo įvaizdį ir reikšmę pasaulio religijos istorijoje ir kultūroje, paminėti popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Kryžių kalne 5-erių metų sukaktį, pagerbti dvasininkus, teologus ir pan. Pateiktas religinių organizacijų ir asmenų, kuriems turėtų būti kuriami sakraliniai ekslibrisai Kryžių kalno tema, sąrašas. Tarp organizacijų paminėtos Meškuičių bažnyčia (1997 m. — 100 metų sukaktis), Kuršėnų bei Žagarės bažnyčios (1998 m. — 475 metų sukaktys), Šiaulių vyskupijos kurijos biblioteka ir kt.; iš asmenų — popiežius Jonas Paulius II, pirmasis Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Šiaulių dekanas, Šiaulių katedros klebonas Kleopas Jakaitis, filosofijos daktaras, kultūros ir visuomenės veikėjas, profesorius Stanislovas Šalkauskis (1886-1941 m.). Iš viso nurodyti 25 asmenys. Darbus, kurie bus premijuojami ir organizatorių pristatomi pasaulio visuomenei, žiūrėti pateikti iki 1999 m. kovo 1 d.

BŽ, 1998, Nr. 17

„SĖKIMĖ TIKĖJIMO GRŪDA, NENUSIVILKIME“

Rugsėjo 12 d. Vilniaus pedagoginio universiteto Istorijos fakulteto Katalikų tikybos katedra surengė moksline — metodinę konferenciją Šventojo Tėvo apsilankymo Lietuvoje penktųjų metų proga ir Pedagoginio universiteto Tikybos katedros bei pirmosios Vilniaus arkivyskupijos katechetų mokyklos laidos penkmečiams pažymėti.

Išsamesnį žodį šioje konferencijoje tarė vyskupas Jonas Boruta, SJ. Anot jo, plačioji visuomenė tikybės dėstymo dešimtmetį vertina pesimistiškai: žmonės nepasidarė dorovingesni, neišnyko nusikalstamumas ir susiskaldymas. Daugelis priežasčių ieško politikoje; tačiau nepaisant vyriausybės kaitos tikyba mokyklose dėstoma, todėl kai kurie dalykai priklauso nuo pačių tikybos mokytojų. Vysku-

pas Jonas Boruta, SJ, akcentavo, kad negalima per tikybos pamokas apsiriboti poteriais ir vaikų rengimu sakramentams, versti mokytis atmintinai. Dažnai neatsižvelgiama į tikybą dėstyti pageidaujancio asmens pedagoginius sugebėjimus, busimajam mokytojui neretai pakanka vien kunigo rekomendacijos, kad jis yra geras katalikas. Ganytojas taip pat atkreipė dėmesį į nuolatinį ginčą — vertinti pažymiais tikybos mokymąsi ar ne? Tikėjimo pažymiais įvertinti neįmanoma, tačiau reikia mąstyti, kaip skatinti jaunuolį siekti žinių. Jausminis tikėjimo dėstymas neskiepijant žinių, nesuteiks jaunuoliui atramos. Baigdamas vysk. Jonas Boruta, SJ, kalbėjo: „Tas laikotarpis nebuvo vien nesėkmių. Sėdami tikėjimo grūdą, nenusivilkime. Mes sėjome, o Dievas laistys, augins“.

Dr. doc. S. Dzenuskaite skaitė pranešimą tema „Jono Pauliaus II enciklikos — tikybos mokytojo optimizmo šaltinis“, dr. doc. A. Stasiulevičiūtė, padėkojusi visiems rėmėjams ir pagalbininkams, pasidalijo savo svajone Tikybos katedroje įrengti koplyčią. Po konferencijos buvo aukojamos šv. Mišios, parodyta studentų ir tikybos mokytojų meninė programa, diskutuota mažomis grupelėmis.

BŽ, 1998, Nr. 18

PAMINĖJO ŠV. TĖVO VIZITO LIETUVOJE 5 METINES

Rugsėjo 6 d., pažymint popiežiaus Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje 5-ąsias metines, Lietuvos Katalikų Bažnyčios (LKB) vargonininkų draugija Kauno šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje surengė Kauno bažnytinį chorą religinės muzikos popietę. Šventėje dalyvavo Kauno arkikatedros bazilikos, šv. Antano Paduviečio, šv. Pranciškaus Ksavero, šv. Juozapo, Kristaus prisikėlimo, paminklinės Kristaus prisikėlimo, šv. Mergelės Marijos Rožančiaus karalienės (Palemono), Šventosios Dvasios (Šilainių), Domeikavos bažnyčių, Pal. J. Matulaičio parapijos mišrūs chorai, Kauno mišrus choras „Cantate“.

Kreipdamasis į susirinkusius dalyvius ir klausytojus, šv. Antano Paduviečio bažnyčios klebonas kun. P. Meilus priminė popiežių Jono Pauliaus II vizito metu Lietuvoje pasakytus žodžius. Tuomet popiežius išreiškė norą aplankyti kiekvieną šeimą, ir tai jis padarė kiekvieną aplankyd-

Vienuolis prie Bernardinų bažnyčios Vilniuje - 1998.

ŽUVO TAUTODAILININKAS KUNDROTAS JULIUS VEBLAITIS

Rugsėjo 10 d. Tauragėje, važiuodamas dviračiu iš savo sodybos per Tilžės plentą, didelį greičiu lenkiančio automobilio buvo pertrenktas ir mirtinai sužeistas tautodailininkas Pranas Kundrotas. Po kelių sekundžių ant jo užlėkė ir antras automobilis.

Velionis buvo didelis patriotas, nepaprasto darbštumo ir pareigingumo žmogus. Gimė ir augo jis Žemaitijoje, Pažvelsių kaime, Kretingos apskrityje. Baigęs gimnaziją ir užgriuvus antrajai sovietinei okupacijai, jam pasisekė kuriam laikui įsidarbinti mokytoju, Jurjonų kaimo moky-

mas dvasiškai. Kunigas P. Meilus linkėjo visiems išlaikyti tą krikščionišką dvasią ir nešti ją į pasaulį.

Šventė prasidėjo popiežiaus himnu. Skambėjo giesmės „Didis Dieve“, „Apsaugok Aukščiausias“, „Agnus Dei“, „Ave, Marija“ ir kt. Pasak LKB vargonininkų draugijos pirmininko, šv. Antano Paduviečio bažnyčios vargonininko A. Tavoro, šiai šventei ruošiasi puosančių metų. Bendram darbui paskatino prieš penkerius metus popiežiaus vizito Lietuvoje metu Santakoje giedojęs jungtinis Kauno arkivyskupijos choras.

Prieš septynerius metus įsikūrusi LKB vargonininkų draugija rūpinasi naujos atlikėjų kartos ugdymu ir meistriškumo kėlimu. Draugija dėkinga arkivyskui S. Tamkevičiui, mons. V. Jalinskui, mons. A. Svarinskui, mons. P. Tamulevičiui, LVK Liturgijos ir bažnytinės muzikos komisijos pirmininkui, Panevėžio vyskupui J. Preikšui už paramą ir rūpestį buriant draugiją bei padedant jai augti.

BŽ, 1998, Nr. 17

Kauno Petrašiūnų kapinėse. Simboliniai kapai genocido aukoms atminti. Prie medžio su Rešiotų lentele stovi dr. Ona Garonienė-Prunskytė. Rešiotuose, Sibire, 1942 m. spalio 14 d. kankinio mirtimi mirė prel. Juozo Prunskio ir dr. Onos Garonienės tėvelis.

Nuotr. Rimo Garunksčio

loje, tačiau ilgiau ten nemokytavo. Buvo įskustas, suimtas, apkaltintas sovietinės „tėvynės“ išdavyste ir nuteistas dešimčiai metų į Sibiro katorgas. Vėliau dar buvo papildomai nuteistas penkeriems metams tremties, be teisės apsigyventi Lietuvoje. Tik po 17 metų jis galėjo sugrįžti į savo tėvynę. Pernai pasirodė jo nedidelė knygelė „Mano kryžkeliai“, kartu su jo tėvo Vinco, sesers Teresės tremtyje parašytais eilėrašciais, brolių ir jo paties atsiminimais.

Būdamas Sibire jis susipažino su tauragiške, irgi tremtine, Zita Jokubaityte ir vėliau abu sukūrė šeimą. Arestavus prieš ištremimą buvo okupantų ir jo statytinių žiauriai tardomas kankinamas. Apie savo siaubingus išgyvenimus Lietuvoje ir tardymų žiaurumą jis rašė: „Kai i kai kuriuos tardytojų klausimus neturėjau atsakyti, jis man smogė į veidą. Kiek tų smūgių buvo, nežinau. Be sąmonės buvau nutemptas į kiemą ir apipiltas šaltu vandeniu. Atsipeikėjau, šalia stovėjo kareiviai ir vertėjas — žiaurus stribas. Jis pasakė, kad visa tai tik yra pirmas pažinčiai... Po tardymų, jau auštant, įstumdavo atgal į kletį. Žaliakėpuriai spardydamo savo kėrėžais batais į kojas vis kartodami: svoloč, svoloč. Rodėsi, kad siaubo naktys niekad nesibaigs. Nebegalečiau atsiguulti, nes atrodė, kad visas kraujas, subėgęs į galvą, veržė jį, lyg geležiniais lankais. Po raktų buvau pasodintas ant kėdės kampo. Po kelių valandų akys aptemdavo ir nugrudavau. Mušė gumbuotom lazdom. Mušė abu — ir tardytojas, ir vertėjas. Iš pradžių mušdavo per pečius, o išsimaigęs mušė, kur papuola. Kai mušė per galvą, plaukai kuokštais krisdavo ant grindų, manydavau, kad odą nulups.“

Vieną naktį išvedė į kiemą. Man buvo vis tiek — pagalvojau, tegu sau šaudo... Tačiau vertėjas stribas, išvertęs ruso saugumiečio žodžius, pasakė: mes tave galim sušaudyti ir niekas tavęs nepasigės, be to dar nedarysime, dar daug ką turim tau pasakyti. Vėsdami vis keikėsi. Nusivedė į kažkokią lyg į šulinį panašią, duobę, liepė nusirengti ir įstomė. Likau su apatiniais. Sargybiniai viršuje šalo ir dėl to keikėsi, o aš vis dėlto buvau šiojioj tokioj žeminėj. Lukiškėse irgi buvo žiaurus: neleido nei atsisėsti, nei atsiguulti ir čia nebuvo nei lovos, nei čiužinio. Tik vakare girdejos komanda: „Lažys spat!“ (gul miegoti), ant grindų. Kepurė buvo man pagalvė, švarkas

antklodė, kelnų nenusimau davau. Miegą trukdė kažkoks viso kūno niežėjimas, lyg elektros srovės kirbėjimas, ypač kojose. Ryta, po komandos „podjom“ (keltis) nusimaviau kelnus ir išsigandau. Siulės buvo lyg varinės, — visur knibždėjo blusų pulkai... Gruodžio pabaigoj buvo teismas. Buvom 18 kalinių. Teismas truko dvi dienas. Viena moteris iš Žarėnų spigino teismui tiesiai į akis: jūs esat okupantų-bolševikų įrankis! Antaną Stelmoką nuteisė mirties bausmė. Menu jo žodžius: „vyrai nenusiminkit, Lietuva bus laisva, ji bus laisva... 1946 sausio 6 d. labai didelė kalinių kolona, lydimas sargybos su šunimis iš stoties pajudėjo. Pieni vagonai dundėjo ir dundėjo Sibiro link“.

Bedirbant taigoje su kitais vergais, jis susirgo skausmingomis votimis. Leisgvy pasiuotė į vadinamąją ambulatoriją. Ten susipažino su dr. Kaziu Paltanavičiumi, lietuviu gydytoju, taip pat tremtiniu. Jis votį operavo be jokių užmarinimų. Besveikdamas paprašė gydytojo, gal jam surastų kokį instrumentų medžiui drožti. Daktaras buvo geras žmogus, surado kažkokį pusiau apvalų kalną, bet liepė, kad čekistai nepamatytų. Taip sirgdamas, jis jau išdrožė rašalinę, tabokinę, pykle... Drožinėjo tiek, kiek tas taurasis gydytojas jam leido sirgti.

1964 metais iš tremties goltų sugrįžė, abu su žmona apsigyveno Tauragėje. Čia Pranas Kundrotas visu atsidavimu vėl, kibo į drožyklos projektus. Kai su APPLE dirbau Tauragės žemės ūkio ir technikos mokykloje, Pranas mane net aplankė. Ilgai kalbėjomes ir jis man po to aprodė visas žymesnes miesto vietas. Šis tremtinys ir politinis kalnys su dideliu pakilimu kalbėjo apie tautos lūkesčius, laisvę atgavusioje Lietuvoje. Apžiūrėjome Jūros krantinę, kur stovi jo koplytstulpis „Varpeliai“. Vasaros estrados aplinką puošia jo skulptūra „Joninių naktis“, Tauragės katalikų bažnyčios šventorių puošia paminklas stalinizmo aukoms atminti. Jo darbo antkapis skulptūros stovi taip pat Tauragės, Papušynio, Šiaulių, Pilviškių ir kitų Lietuvos gyvenviečių kapinėse.

Keletas jo kūrinų puikuoja si ir mūsų namuose. Buvom mokyklos klasiškai ir abu gana pastoviai pasikeisdavom laiškais. Jis sielėjosi, kodėl Lietuvos žmonės išsirinko „buvusius“, su prez. Brazausku, vėl į valdžią. Su žmona Zita užaugino dvi dukras — Emiliją ir Benjaminą. Iki pat savo žūties Pranas Kundrotas buvo Lietuvos liaudies meno draugijos sekretoriumi, dalyvavo įvairiuose renginiuose ir sugebėjo jiems puikiai vadovauti. Mėgo literatūrą ir muziką. Dainavo Tauragės, Tremtinio chore. Lietuvoje liko dvi seserys ir trys broliai. Po laidotuvių jo dukra man rašė: „Niekaip negaliu susitaisyti su mintim, kad tėčio jau nebėra, kad jis jau amžinybėje. Pasiilgau, medžio kvapo ir skiedrų... Taip tuščia ir nyku...“ Palaidotas, Papušinės kapinėse, Lietuvos žemėje, kuria jis labai mylėjo ir tiek už ją kentėjo.

Ryga, lapkričio 19 d. Kandidatas į Latvijos ministro pirmininko postą Vilis Krištopanas pareiškė ketinąs „kuo greičiau“ pagerinti Latvijos ir Rusijos santykius. Savo pranešime spaudai V. Krištopanas pranešė, kad jis, kaip Latvijos vyriausybės vadovas, užsibrezia tikslą 1999 m. susitikti su Rusijos ministru pirmininku Jevgenijumi Primakovu.

CLASSIFIED GUIDE

VAIROŠ

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turū Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTVUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Baltic Bakery praneša, kad
Šakočius (Baumkuchen) galima
užsakyti tel. 773-523-1510
ir atsiimti iš kepyklos,
4627 S. Hermitage Ave.
Galime pristatyti į Čikagos
pietvakarių priemiesčius.

Washington, D.C. lietuvių savininko
„landscaping“ kompanija ieško 2
darbininkų. Pradinė alga \$6.00 į val.
Vieta gyventi bus parpišta už \$130 į
mėn. vienam asmeniui. Reikia turėti
darbo leidimą. Kreiptis: Alex, tel. 202-
244-2373.

NERINGOS RESTORANAS
2632 W. 71 St, Chicago, IL
atidarytas Padėkos Dieną.
Ta proga restorano šeiminkas
svečius vaišins vynu.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patamavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsime pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai,
norint pirkt išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

Priimu gyventi vyr. amžiaus žmogų prie šeimos.
Taip pat galiu nuolat padėti namų ruošoje.
Tel. 847-844-9246

Reikalingos moterys
valymo darbams.
Tel. 630-435-9374
Skambinti vakarais.

TRANSPAK Siuntiniai į Lietuvą.

Pinigai per 2 - 5 dienas (state licensed).
Padedame persikraustyti į Lietuvą.
Kalėdiniai maisto siuntiniai: \$98, \$45.

Mūsų įstaiga yra laikraščio „Draugas“ pastate,
TRANSPAK, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL.
Tel. (773) 838-1050.

association for the advancement of baltic studies, inc
aabs

Užtikrinkime Baltistikos studijų ateitį užsienyje ir Pabaltijį,
skirdami dosnią auką ir įrašydami į testamentą
Association for the Advancement of Baltic studies
BALTIC STUDIES FUND.

Ypatingam tikslui galima įsteigti vardinį fondą.
Aukos ir palikimai atleidžiami nuo federalinių mokesčių.
Kviečiame kreiptis į AABS 3465 East Burnside Street, Portland,
Oregon 97214-2050, U.S.A. aabs@teleport.com

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos

PREMIJŲ ITEIKIMO BANKETAS

Šeštadienį, lapkričio 28 d. 6:30 v.v.

Lietuvių namuose, 877 185 St. Cleveland.

Programą atliks premijų laureatai
pianistas Manigirdas Motekaitis
ir žurnalistas Antanas Dundzila

Veiks baras, gros šokių muzika
Stalai po 10 ar 8 vietas. Bilietus (\$25, studentams \$15)
galima įsigyti pas V. Šilėną (216) 531-8207

Cleveland LB apylinkės valdyba
kviečia lietuvius ir iš kitų apylinkių
dalyvauti mūsų šventėje

BALTIA EXPRESS
CO.LTD.

PREZ. VIDMANTAS RAPŠYS

MENEDŽ. ALGIMANTAS BARNIŠKIS

NAUJAMETINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Priimami iki lapkričio 24 d. kasdien

7269 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455

TEL. 1-800-SPARNAI / 1-800-772-7624

1554 Carmen Drive, Elk Grove Village, IL 60007

TEL. 1-800-AMBER XP / 1-800-262-3797

JAUNIMO CENTRE šeštadieniais

nuo 8 val.r. iki 12 val. dienos

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Tenka girdėti iš pažįstamų, kad jie, gavę „Draugą“, tuoj ieško skaitytojų laiškų skyriaus, kitiems tai net įdomiausia dienraščio dalis. Ir iš tikro, iš tų laiškų galima spręsti, ne tik kas dienraščio skaitytojus domina, piktna ar džiugina, bet ir apskritai apie jų mentalitetą. „Draugo“ redakcija, kaip ir angliškųjų laikraščių redaktoriai, nepriėdada savo trиграšio arba priedašo prie tų laiškų, atrodo, leisdamas patiemis skaitytojams apsispręsti dėl tų laiškų objektyvumo, juose išreikštų minčių svarbos ir naudos. Nemanau, kad tie laišškai išreiškia daugumos skaitytojų nuomonę, nes pažvelgus lengva pastebėti, kad juos rašo dažniausiai tie patys asmenys. Tai tartum antrasis laikraščio redaktorių kolektyvas, papildantis pirmąjį. Laiškų autoriai rašo įvairiausiomis temomis, bet dažniausiai apie Lietuvą ir išeiviją. Štai prieš rinkimus Lietuvoje vienas rašė neabejojąs, kas bus išrinktas prezidentu nors Lietuvoje tie kas ketvirtas ar penktas žadėjo už tą kandidatą. Tiek ir balsavo. Kitas piktinasi dėl netaisiškings Lietuvos kalbos neseniai išleistoje knygoje, nors ta knyga — fotografuotas prieškarinio leidinio leidimas tik pakeistais viršeliais! Tiesiog kuriozas — vienos moters laiškas grientis prez. V. Adamkų, kuris neva suvaržė buvusių KGB pareigūnų teises. O iš tikrųjų yra atvirkščiai. Prezidentas V. Landsbergio pravėstą Seime įstatymą „Dėl SSRS valstybės saugumo komitetų (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos darbuotojų darbinės veiklos“ grąžino nepasirašęs, kaip neatitinkantį Konstitucijai, prašydamas jo galiojimą atidėti iki kitų metų sausio 1 d. ir taip pat kreiptis išaiškinimo į Konstitucinį Teismą. Galima sakyti, kad tokie laišškai tik apsirikiimai, greičiausiai taip ir yra, tačiau kodėl asmuo rašo laišką, pats nuodugniai neįstytęs jam rūpimo reikalo ir tuo klaidina kitus skaitytojus? Jei prieš rinkimus pasirodydavo laišškai besipiktinantys, Valdo Adamkaus kandidatavimui ir prezidentus, tai dabar vyrauja laišškai su pagnirika. Viename laiške teigiama, kad su naujo prezidento išrinkimu žymiai pagyveno visas gyvenimas Lietuvoje, ypač kultūrinėje srityje, ir kad jis daug kur lankosi, bet kiekvieno žmogaus energija yra ribota ir todėl reikalinga Lietuvai turėti viceprezidentą. Tiesa, kad sunkus ekonominis būvis paveikė ir Lietuvos kultūrinį gyvenimą, tačiau, argi Lietuvoje kultūra buvo tiek sustabarėjusi ir atsilikusi, kad reikėjo Amerikos lietuvių jai išjudinti. Penkerius metus ten gyvendamas, lankiausi teatruose, festivaliuose, operose, koncertuose įvairiose parodose, knygų pristatymuose, rašytojų apdovanojimuose, paminklų šventinimuose ir to nepastebėjau. O dėl viceprezidento, atrodytų, jog šio laiško kūrėjas turėtų pagalvoti, kad Lietuvos Konstitucijoje tokio posto nėra, taigi tektų keisti Konstituciją, kas nėra taip paprasta. Pakeitus Konstituciją, reiktų praveisti rinkimus. Kaip tie kandidatai į viceprezidentus būtų atrinkti, kas juos išstatytų ir kiek visuotiniai rinkimai kraštui kainuotų ir kaip ilgai visas tas procesas vyktų? O, net išrinkus, juk

reiktų išleisti porą milijonų jo rezidencijos įrengimui, neskaityt algos, apsaugos, sekretorių, patarėjų, tarnybinio automobilio, ne tik jam, bet ir žmonai, ir t.t. Taigi, užuot biurokratijos mažinimo ir taupymo, siūloma ją didinti. Kartais laiškuose piktna masi negerovėmis Lietuvoje, bet pasirodo, kad jų autoriai turi menką supratimą, ne tik apie padėtį Lietuvoje, bet ir apie savo gyvenimą kraštą. Neseniai į vieną tokių laiškų, teigiantį, kad, LDDP priėmė įstatymą, „...kuriuo buvo mokescių mokėtojai įpareigoti... apmokėti vagių padarytas skolas. Naujasis Seimas, vykdydamas tą nutarimą, nuostatė kokia tvarka bus tai padaryta“, neiškentęs atskliau, rodos su išsamiau paaiškinimu. Atrodytų, kad žmogus suprastų, kad klydęs ir jei ne tylėtų tai bent padėkotų, kad buvo patikslintas. Tačiau jis atsako kitu laišku, kuriame ne tik iškreipia mano atsklymą, bet ir toliau kartoja tą patį. Perskaičius jo laišką atrodytų, kad valdancioji koalicija yra tartum kokia avių banda priversta vykdyti kažkokius LDDP primestus nutarimus. O iš tikrųjų, pavyzdžiui dėl LAI ir Litimpeks bankų, 1997 m. balandžio 22 d. Seimo priimtu ir 1997 m. gruodžio 23 d. prez. A. Brazausko pasirašytu įstatymu („Valstybės žinios“, 1997 m. gruodžio 23 d.) visi 1995 ir 1996 metais priimti tu reikalau Lietuvos Respublikos įstatymai laikomi netekusiais galios. Minėto laiško autorius aiškiai maišo indėlininkus, praradusius rublius, kurie nuvertėjo, subyrėjus Sovietų Sąjungai, su indėlininkais, praradusiais santaupas litais, žlugus bankams. Ir tik pirmiesiems konservatoriai prieš Seimo rinkimus prižadėjo prarastus rublius grąžinti litais dalį ar visai iš lėšų, gautų už privatizuotus objektus, kaip Telekomą ir kitus. Dabar jie tą pažadą ruošiasi tesėti, nors tam priešinosi ir priešinasi LDDP, kitos opozicinės partijos ir to daryti nepatiria užsienio finansų žinovai. Ir netiesa, taip pat jo teiginys, kad Lietuvoje vagių niekas nebūdė. Buvusio „Sekundės“ banko vadovas G. Dilys nuteistas 7.5 metų. Po ketverių metų kalinimo pagaliau nuteistas A. Stašaitis gavęs septynerius metus ir keturių bendrininkų gavę po ketverius ir šešerius metus kalėjimo. Jų turtais konfiskuotas. Teismo laukia R. Bubnelis jau paragavęs Lukiškių ir kiti.

Keisčiausia, kad žmogus, gyvendamas Amerikoje, net nežino apie čia įvykusią „Savings and Loan“ institucijų krizę, kainavusią milijardus, kuriuos mokescių mokėtojai iškaitant ir ji, turėjo padengti. Abejoju, ar jis žino, kad Tarptautinio valiutų fondo duotose Rusijai gelbėti paskolose ir ten iššvaistytose biurokratų bei sukčių, yra ir jo — mokescių mokėtojo — pinigai. Greičiausiai vėl Rusija bus gelbstina paskolomis iš mūsų, iškaitant ir jo, mokescių mokėtojų kišenės.

Rašant apie finansus ir litą, prisimena dar kitas laiškas iš 1996 m. gegužės 7 dienos, pavadinamas „Nesąmonės iš prezidentūros“. Jame autorius teigė, kad „...lito pririšimas prie dolerio 4:1 santykiu ne tik drastiškai iškreipė Lietuvos ekonominį gyvenimą — jis tiesiog žlugdė krašto gamybą ir eksportą“. Jis ir pavyzdį to žlugdymo davė: Amerikoje infliacija apie 3%, o Lietuvoje — per 30%. Atskaitė jis ir tuometiniam prez. A. Brazauskui, atsisakančiam pakeisti tą santykį, nes šis kaip „...buvęs LKP pirmasis sekretorius turi daug patirties iš tų laikų kada tikrovė buvo laikoma melu, kai skurdas, persekiojimai ir kalinimas buvo vadinamas krašto klestėjimu ir darbininkų rojumi“. Kitaip tariant, tuometinis prezidentas sąmoningai laikė pririšęs litą prie dolerio tokiu santykiu, kad skurdinti kraštą. Kaip žinia, tuo laiku, ypač prieš rinkimus, ir G. Vagnorius su V. Landsbergiu pasisakė prieš lito pririšimą, ir prieš Valiutų valdybą, žadėdami, laimėję rinkimus, tą valdybą panaikinti (Pokalbis su prof. Vytautu Landsbergiu, „Draugas“, 1996 m. vasario 20 d.) Bet dabar jau 1998-jų metų pabaiga, konservatoriai kuris laikas valdžioje, o litas tebepririštas prie dolerio tokiu pat santykiu, Valiutų valdyba tebėra ir, anot finansų ministro Algirdo Šemetos, ji egzistuos iki amžiaus pabaigos, t.y. 2000-ųjų pradžios. Beje, infliacija Lietuvoje per paskutinius 9 mėnesius sukosi apie 1.8% Tai kas įvyko su gąsdinimais ir priešrinkiminiais pažadais? Iš tikrųjų buvo noras panaikinti Valiutų valdybą ir turėti laisvas rankas, manipuliuojant litą, bet tą norą sutramdė ekonominė realybė ir Vakarų finansų patarėjai. Tačiau daugiausia, tai buvo partinė priešrinkiminė retorika. Politikieriams tokia retorika yra leistina, nors gal ir neetiška, bet ar derėtų laiško autoriui „Drauge“ nueiti į tokius kraštutinius ir gąsdinti skaitytojus sąmoningų Lietuvos skurdinimu bei infliacijos baudi? Lito pririšimas tokiu santykiu gal šiek tiek ir slopino eksportą, tačiau tuo laiku, nei tvarka, nei ekonominiu pastovumu nepasizymėjusiame krašte, buvo įgytas žmonių pasitikėjimas savąja valiuta, išvengta spekuliacijos besikeičiančia lito verte ir neleista nei anai, nei šiai vyriausybei kėsintis į litą dauginimą išdo papildymui. Nežinau, kaip to pikto laiško autorius iš Čikagos turi jaustis šiandieną, skaitydamas Vakarų spaudoje, kad Argentina, Estija ir Lietuva, pririšusios savąsias valiutas prie tvirtų kitų kraštų valiutų, yra statomos pavyzdžiu Rusijai.

Man atrodo, kad neužtenka mokėti valdyti plunksną ir turėti galimybę ar privilegiją pasireikšti laiškais „Drauge“. Vis tik nereiktų rašyti visą tą, kas užėina ant seilės. Pokalbiuose su savo kartos pažįstamais pastebėjau, kad iš tų laiškų šaipomasi, tačiau mano tėvų karta juos priima, kaip šventą tiesą. „Juk laikraštyje parašyta“, dažnai tenka išgirsti. Taigi, rašantieji tuos laiškus turėtų jausti atsakomybę, ypač dėl Lietuvos. Jeigu jie rašo tai, kas juos jaudina, pykina, gaudina ar džiugina, turėtų suprasti, kad taip pat reaguos ir didelė dalis dienraščio skaitytojų. O jei parašyta netiesa ar prasilenkiama su faktais, tai tie skaitytojai klaidinami, o kiti praranda pasitikėjimą dienraščiu, kaip teisingos informacijos šaltiniu.

Juozas Gaila

* **Vengrijos gynybos ministerijoje** Budapešte akredituotas Lietuvos gynybos atašė majoras Rimas Litvinas. Lietuvai jis taip pat atstovauja Lenkijoje bei Čekijoje. Varšuvoje reziduojantis majoras R. Litvinas gynybos atašė pareigas eina nuo rugsėjo 15 dienos.

A.†A.
STASIUI BRIEDŽIUI

staiga mirus, gilią užuojautą reiškiamė žmonai ALEI, dukrai VIOLETAI ir žentui dr. VILIUI MIKAIČIUI, anūkėms TANIJAI ir KRISTINAI bei kitiems giminėms ir draugams.

Virginija Jurcienė
Lydia Jurcytė
Dagmara Jurcienė
Monika Andrejauskienė

Tauriam lietuviui

A.†A. PRANUI ŠAPALUI

mirus širdingą užuojautą reiškiamė ALDONAI ir VYTAUTUI ŠOLIŪNAMS ir plačiai ŠAPALŲ ir ŠOLIŪNŲ giminei

Ateitininkų Sendraugių sąjunga

A.†A. VYTAUTUI PETRUI VYGANTUI, Ph.D.

pasiaukojusiam katalikiškai visuomeninei veiklai mirus, reiškiamė gilią užuojautą žmonai MARIJAI, dukterims MONIKAI ir KRISTINAI, broliui MINDAUGUI VYGANTUI, M.D. su šeima ir žmonos seseriai REGINAI KUDŽMIENEI su šeima ir visiems artimiesiems.

Bostono apylinkių ateitininkai

ATEITININKŲ RŪMŲ PATAISYMU KAUNE nuo 1998 m. rugsėjo 6 d. iki lapkričio mėn. aukojo:

- \$1320** Polikaitis J. ir I., IL,
- \$1000** Kontrimas R. ir R., CA; Matkevičius, K., IL; Pakalniškis, dr. A., IL; Prunskienė, V., IL; Prunskis, prel. J., IL; anksčiau - \$100; Quinn, dr. Th. ir D., IL; Starkus, dr. J. ir P., CA.
- \$600** Bertausius, kun. A., NJ.
- \$500** Dovydatienė, O., CT; Pabedinskas, J. ir I., IL.
- \$400** Laucis, dr. A., IL, anksčiau - \$500.
- \$200** Kasperavičienė, B., OH.
- \$100** Čepulis, dr. A., OH; Dziugas, S., IL; Kleiza, V., IL; Kungys S. ir E., CA; Meškauskaitė, M., IL; Mikrut, S., IL; Vaišnys, E., CT.
- \$50** Rimkus, dr. K., IL, anksčiau - \$500; Stankaitis, dr. A., CT; Stoncienė, I., IL; Zaranka, P., MI.
- \$30** Nyerghes, S., CA.

Ateitininkų Šalpos fondas nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šio vajaus

Užsakykite
Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo
turimų knygų:

- Alfonas Nyka-Niliūnas. Dienoraščio fragmentai 1938-1970. 1998 m. 544 p. \$25.00
- Julius Kaupas. Raštai. 1997 m. 728 p. \$30.00
- Artūras Tereškinas. Absonia. Eilėraščiai. 1995 m. 72 p. \$10.00
- Algirdas Landsbergis. Du utopiški vaidinimai. Dramos. 1994 m. 144 p. \$12.00
- Živilė Bilaišytė. Detalių reikšmė. Eilėraščiai. 1994 m. 112 p. \$10.00
- Marius Katiliškis. Pirmadienis Emerald gatvėje. Romanas. 1993 m. 208 p. \$14.00
- Kostas Ostrauskas. Ars amoris. Historiae sacrae et profanae. Drama. 1991 m. 328 p. \$15.00
- Vytautas Kavolis. Epochų signatūros. Lietuvių kultūros istorija. 1991 m. 216 p. \$10.00
- Sem Benelli. Apsiautalas. Drama. Vertė Balys Sruoga. 1988 m. 176 p. \$8.00
- Rainer Maria Rilke. Sakmė apie korneto Kristupo Rilks meilę ir mirtį. Vertė Henrikas Nagys. Iliustravo Telesforas Valius. 1987 m. 56 p. \$12.00
- Vytautas Kavolis. Sąmoningumo trajektorijos. Lietuvių kultūros modernėjimo aspektai. 1986 m. 240 p. \$10.00
- Algimantas Mackus. Augintinių žemė. Eilėraščiai. Iliustr. Pranas Lapė. 1984 m. 200 p. \$15.00
- Algimantas Mackus. Augintinių žemė. Numer. ir dail. pasiraš. \$50.00
- KITŲ LEIDYKLŲ LEIDINIAI:
- Algimantas Mackus. Ir mirtis nebus nugalėta. Rinktiniai raštai. 1994 m. 736 p. \$10.00
- „Skomanto“ serijos apysakos: (3) Atplodo strėlė, (4) Jundos lemtis, (5) Plėšikų piliis, (6) Užkeiktas lobis, (7) Dievų valia, (8) Mėlynojo varno paslaptis, (9) Ventės kalvis, (10) Polocko ranka, (11) Šarvai Naugardo kunigaikščiai, (12) Mindaugo sūnūs.
- Taip pat pirmų trijų vertimai angliškai:
- (1) The Captive, (2) The Fen Wolf, (3) Blood Wedding. Po \$5.00

Užsakymus siųsti:
AM & M Publications. Gintautas Vežys, 218 Brookside Lane A, Willowbrook, IL 60514-2907.
Prie kainos pridėti \$3.00 persiuntimo išlaidoms padengti.
Knygų kiekis ribotas.

A.†A. KUNIGUNDA JANKAUSKAITĖ RIMKUS

Paskutinius ketverius metus gyveno Havajuose. Mirė 1998 m. lapkričio 14 d. rytą, sulaukusi 98 metų.

Gimė Lietuvoje, Mažeikiuose. Amerikoje išgyveno 46 metus.

Nuliūdę liko du sūnūs: Augustinas Havajuose ir dailininkas Pranas Paryžiuje; anūkai: Eric-Vytas, Natali ir Vincent; „Hanai“ dukra Dainora Stelingytė, giminės ir draugai Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo našlė a.a. Jono.

Velionė pašarvota Gaidas-Daimid laidojimo namuose, penktadienį, lapkričio 27 d. nuo 8:30 v.r. iki 9:45 v.r.

Laidotuvės lapkričio 27 d. A.a. Kunigunda bus nulydėta į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kur 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a.a. Kunigunda bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnūs, anūkai, Dainora ir giminės.

A.†A. ALBERT J. KAZUNAS

Gyveno Palos Hills, IL.
Mirė 1998 m. lapkričio 22 d.
Gimė Čikagoje.

Nuliūdę liko: žmona Angela Vinauskaitė, sūnūs Robert, marti Kathleen, Thomas, marti Charnan, dukra Mary, žentas Charles Wangerow, dukra Margaret, žentas Robert, Jr. Wabol; dešimt anukų ir vienas pranas; brolis Julius su žmona Lucille; dvi dukterėčios.

Velionis buvo ilgametis Darius-Girėnas American Legion Post 271 narys, taip pat priklausė Sacred Heart Holy Name draugijai ir Fun klubui.

Velionis pašarvotas antradienį, lapkričio 24 d. nuo 2 iki 9 val. vakaro Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. Laidotuvės trečiądienį, lapkričio 25 d. Iš laidojimo namų velionis bus nulydėtas 10:15 val. ryto į Sacred Heart bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus atnašaujamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a.a. Albertas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdusi šeima.

Laid. dir. David Gaidas, Jr. Tel. 708-974-4410.

A.†A. KONSTANCIJAI VALIUŠKIENEI LELELŠIŪTEI

Amžinybėn išėjus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą vet. dr. ANTANĄ, dukrą GAJĄ su šeima ir netekties skausmu dalinamės.

Gailutė ir Tadas Palioniai

A.†A. Dr. ALBINAI PRUNSKIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė jos DUKROMS, SŪNUI, jų šeimoms ir artimiesiems.

Dr. Petras ir Stefa Kisieliai

A.†A. ps. MARTAI SEDAITIENEI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą jos vyrui ANDRIUI, dukrai KLAUDIJAI, sūnui ROBERTUI ir jų šeimoms.

Kartu liūdime su jos skautiško kelio sesėmis Partizanės-Vaidilutės vyresnių skaučių būrelyje.

„Aušros Vartų“/„Kernavės“ tunto sesės

VIEŠNAGĖ BAUTZENE

Liepos 16-23 d. Jurbarko ir Kėdainių parapijų jaunimas Liepės Viešnagės metu buvo aptartos tolesnio bendradarbiavimo galimybės, kalbėta apie jaunimo problemas tiek Vokietijoje, tiek ir Lietuvoje. Kitų metų vasarą Bautzeno dekanato koordinatoriumi T. Kadenbachu ir šio dekanato jaunimu, susipažino su vietos gyventojų papročiais, tradicijomis, jaunimo

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A.a. Stasys Briedis staiga mirė lapkričio 20 d., atostogaudamas Meksikoje. Laidotuvių data bus paskelbta vėliau. Bus pašarvotas Lemonte Petkus-Lemont laidojimo koplyčioje (tel. 800-994-7600).

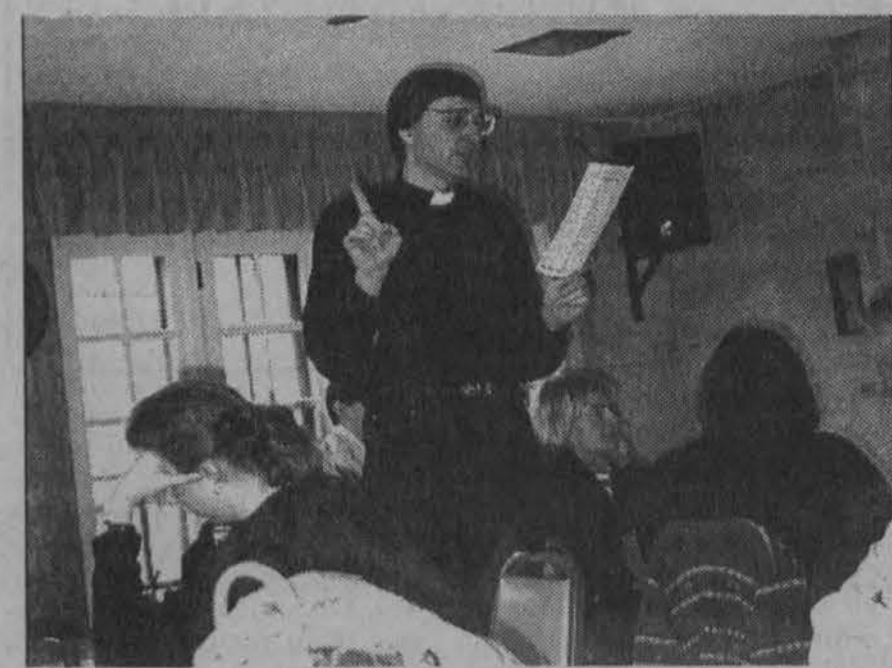
BALFo įstaiga, esanti „Draugo“ pastate (4545 W. 63rd Str., Chicago), Padėkos dieną, lapkričio 26, ir penktadienį, lapkričio 27 d., bus uždaryta.

Šios savaitės ketvirtadienį, Padėkos dieną, lapkričio 26, ir penktadienį, lapkričio 27 d., „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė bus uždaryta. Šeštadieninis dienraštis — su priedu — išleidžiamas trečiadienį. Visiems linkime malonios Padėkos dienos!

Pastatykite Pasaulio lietuvių centro sodelyje paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę! Skulptoriaus Ramojaus Mozoliusko projektas pavadintas „Partizano motina“. Skulptorius už savo darbą neims jokio atlyginimo, tai — jo auka žuvusiems. Prašome, prisidėkite prie šio projekto įgyvendinimo. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Čekius rašyti: Lithuanian World Center ir siųsti išd. Vytauti Čepėnui, 3181 Grandview Pl., Darien, IL 60561.

Naujietai Lemonte! Pasaulio lietuvių centro naujoje žemutinėje salėje (ėjimas iš kiemo — prie kondominių — pusės) pradėdami malonaus poilsio vakarai. Pirmasis — lapkričio 28 d., šeštadienį, kitas — gruodžio 5 d. Pradžią 7 val. vak. Šokiais ar geram poilsiui pakvies valsų, tango, fokstro, modernios ir lietuviškos muzikos garsai. Bus galima maloniai, kultūringai praleisti laiką, pasivaikinti (bus švediškas stalas). Ateityje numatoma pakviesti soloistų ir artistų, ieškoti naujų talentų. Šių vakarų tikslas — jaučioje aplinkoje, savųjų tarpe praleisti savaitgalį ir paremti PLC. Kviečiami vyresnieji, vidutinio amžiaus ir jaunieji. Ateikite visi (aprasa vakarinė).

Muz. Dariaus Polikajčio diriguojamas pal. Jurgio Matulajčio misijos vaikų choras, giedantis kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį 9 val. r. šv. Mišiose, gruodžio 13 d. 1:30 val.p.p. misijos bažnyčioje giedos kalėdiniame koncerte. Visus kviečiame pasiklausti dainingo mūsų jaunimo. Bilietus galite įsigyti sekmadieniais bažnyčios prieganyje arba užsisakyti telefonais: 815-836-1845, (jei skambinsite dieną), 630-257-3071 (vakarais po 7 val.v.).

1998 m. spalio mėnesį trumpam sugrįžęs iš Lietuvos, Arvydas Žygas skaito paskaitą Ateitininkų namuose.

„Draugo“ redaktorė Eglė Paulikienė laikinai yra perėmusi pirmojo puslapio redagavimą. Tikimės, kad Daiva Guzytė-Švabienė netrukus grįš į savo pareigas.

„Kompiuterinė fotografija“ — 27-oji kasmetinė lietuvių fotografijų paroda, atidaryta lapkričio 27 d., Čiurlionio galerijoje, Čikagos Jaunimo centre.

Julija ir Antanas Janonai įsteigė ilgalaikę stipendiją Lietuvos Žemės ūkio akademijos studentui. Stipendija įsteigta Julijos tėvo, a.a. prof. dr. Jurgio Krikščiūno vardu.

Labdaros vakaras bus š.m. gruodžio 12 d., šeštadienį, 6:30 val. vak., „Seklyčioje“. Programoje: prel. Juozo Prunskio premijos įteikimas asmeniui, nusipelnusiam katalikiškojo labdaros veikloje, meninė dalis ir laimėjimai, o, be to, skani vakarienė. Socialinių reikalų taryba visus kviečia ir visų laukia!

Aerobikos mankšta vyresniesiems vyksta kiekvieną trečiadienį „Seklyčioje“, nuo 9 iki 11 val. r. Mankštą praveda patyrusi mokytoja. Kviečiami visi pasinaudoti galimybe sveikai pasimankštinti, kad jautumėtės geriau ir gyvenimėms sveiki ilgiau.

Anglijos Lietuvių klubo metinis susirinkimas įvyks lapkričio 29 d., sekmadienį, 12 val., Šaulių namuose. Šv. Mišios už mirusius klubo narius bus aukojamos 10 val. r. įėjusių koplyčioje. Visi nariai kviečiami dalyvauti Mišiose ir susirinkime.

Lietuvos Krikščionių demokratų partijos valdyba ir Vokietijos Konrado Adenauerio fondas lapkričio 27 d. Vilniuje rengia seminarą „Regioninė politika ir jos vaidmuo organizuojant rinkimus“. Pagrindinis kalbėtojas — Vokietijos Krikščionių demokratų sąjungos organizacinio štabo vedėjas U. Leisner. Lapkričio 28 d. seminaras bus tęsiamas Šiauliuose.

Lemonto Pasaulio lietuvių centro Dailės muziejaus salėje gruodžio 6 d., sekmadienį, 1 val.p.p. galėsite išgirsti kalėdiškos baroko muzikos. Jums dainuos puiki, Čikagos apylinkėse jau žinoma, dainininkė Angel Petro (sopranas), o jai baroko laikų klavesinu akompanuos Rokas Zubovas.

Šaulių namuose, 2417 W. 43 st., kultūros klubas „Baltija“ rengia poilsio vakarus „Kviečiame pašokti“. Kiekvieno šeštadienio vakarą skamba gražiausios lietuviškos dainos. Groja ir dainuoja Arūnas Augustaitis ir Artūras Blažukas. Čia galima iš anksto užsisakyti vietas bei muziką įvairioms progoms, pasivaikinti, praleisti vakarą su draugais. Poilsio vakarų pradžia — 8 val.v.

LF BIČIULIŲ ČIKAGOS SAMBŪRIO SUSIRINKIMAS

Tai pirmasis susirinkimas, kurį spalio 21 d. sušaukė naujajai darbo barą pradėjusi, neseniai išrinkta valdyba. Ją sudaro: pirm. Julija Smilgienė, vicepirm. Marija Remienė, sekr. Aleksas Šatas ir izdininkas Jonas Rugelis.

Dr. K. Ambrozaitis kalbėjo apie LF bičiulių veiklą dviejuose baruose: I laisvę fondo ir sambūrių bei Tarybos. I laisvę fondas veikia jau 38 metus ir yra išleides per 40 knygų. Dabar yra leidžiamos dvi „J. Keliuolio monografija“ ir dr. A. Damušio „Lietuva prieš sovietų ir nacių agresiją“.

I laisvę fondas 1991 m. įsteigė savo filialą Lietuvoje. Yra ruošiamos studijų savaitės. Šimet Lietuvoje vyko septintoji, o užsienyje — 42-oji studijos savaitė.

Studijų savaitė šią vasarą Lietuvoje praėjo labai sėkmingai. Ruošdami šias savaites Lietuvoje, stengėmės keisti vietoves, kad daugiau žmonių jose galėtų dalyvauti. Jos jau vyko Nidoje, Garliavoje, Birštone, Kaune, Telšiuose, Druskininkuose. Studijų savaitės šūkis Druskininkuose buvo „Rezistencija ir kultūra — dvi istorinės atminties gaivinimo gairės“.

Druskininkuose daugiausia buvo kalbama apie rezistenciją, istoriją, dalyviai vyko į ekskursijas po Dūkijos partizanų vietas. Buvo lankytasi Perlojoj, prie Merkinės Marcinonių kaime, prie Merkio (Vanago) Ramanausko bunkeris) ir kt. Šios kelionės palikė labai didelį įspūdį. Per savaitę buvo išklaudyta daug turiningų, įdomių paskaitų, buvo susitikta su partizanais, dalyvauta svarstybose, kur nedideliuose būreliuose buvo aptariami įvairūs klausimai. Studijų savaitę atidaryme dalyvavo 200 žmonių, kitas dienas — susirinkdavo 120. Švietimo min. K. Platelis suorganizavo literatūros vakarą, kuriame dalyvavo prof. V. Landsbergis ir G. Landsbergienė. Buvo įteikta I laisvę fondo rezistencijos premija, kurios mėcenatas — J. Kazickas.

Kalbėdamas apie LF bičiulių Tarybą, dr. K. Ambrozaitis pabrėžė ir joje veikiančios politinės komisijos svarbą. Komisijai pirmininkauja Algis P. Raulinaitis. Kiti jos nariai: Vytautas Volertas, dr. Petras Kisielius, dr. Kazys Ambrozaitis ir Juozas Ardyš. LF bičiulių Taryba reaguoja į aktualius Lietuvai klausimus, pvz., dėl sovietizacijos, dėl komisijos sudėties, kuri spręstų nacių ir sovietų padarytų nuostolių klausimus ir kt.

Žvelgdamas į LF bičiulių veiklos ateitį, dr. K. Ambrozaitis sakė, kad studijų savaitės bus rengiamos „Dainavoje“ ir ateityje, o sambūriai stengsis susirinkti dažniau, kartu su I laisvę fondu rengti nujėjimus, vakarones.

P. Narutis trumpai papasakojo apie šios vasaros savaitę Kennebunkporte, kur vyko bendraminčių suėjimas.

Dr. P. Kisielius kalbėjo apie neįveiktą Lietuvos kančią. Per 50 metų kraštą paveikė ne tik okupantai, bet ir komunistų ideologija. Dr. P. Kisielius sakė, kad reikia kelti Lietuvos kančios klausimą ir ypatingą dėmesį kreipti į jaunimo auklėjimą. Jis taip pat pabrėžė, kad mums reikia artimesnio ryšio su jaunesniais, ir sakė, kad išeivijos darbas mes turime įjungti ir tą kartą, kuri atvažiuo iš Lietuvos.

Zur. J. Žygas kalbėjo apie prof. Z. Zinkevičiaus šią vasarą pasirodžiusią knygą „Kaip aš buvau ministru“. Knyga at-

sirado, kai Z. Zinkevičius buvo pašalintas iš ministro posto, ir joje yra aprašytos visos aplinkybės, kodėl jis buvo pašalintas. J. Žygas sklandžiai ir išsamiai visa tai paaiškino, pateikdamas nemažai pavyzdžių. Šioje knygoje prof. Z. Zinkevičius pasakoja apie tautinės mokyklos vargus pietryčių Lietuvoje. Baigdamas kalbą J. Žygas sakė, kad visi, kuriems rūpi tautiniai klausimai, turėtų su šia knyga susipažinti.

J. Baužys, pratešdamas dr. P. Kisielius mintį, taip pat kalbėjo apie neįveiktą Lietuvos kančią. Jis sakė, kad ji ir toliau bus neįvertinta, kol mokyklose nebus dėstoma tos kančios istorija. Lietuvos mokyklose, sakė jis, istorija dėstoma dar iš sovietiško šaltinių, istorija, prasidedanti 1940 m., nedėstoma. J. Baužys sakė, kad Vidmantas Vitkauskas, Juozo Lukšos gimnazijos direktorius Garliavoje Švietimo ministerijai yra pateikęs pasipriešinimo okupacijoms programos projektą, pritaikytą dėstyti mokyklose, bet iki šiol iš ministerijos nieko apie tai nėra girdėjęs. V. Vitkauskas yra pasirašęs tokią kursą dėstyti Garliavos J. Lukšos gimnazijoje. Tai kursas, kuris supažindintų su Lietuvos okupantais, partizanų žygiais, trėmimais ir t.t.

Dr. P. Kisielius ir P. Narutis siūlė parašyti sveikinimo laišką prof. Z. Zinkevičiui ir po juo visiems šio susirinkimo dalyviams pasirašyti. Šis pasiūlymas buvo priimtas vieningai.

M. Remienė siūlė rengti vakaronę ir informuoti visuomenę apie švietimą Lietuvoje, ypač pietryčių dalyje. Dr. K. Ambrozaitis siūlė tokioje vakaronėje kelti tautinės mokyklos reikala. Tokią vakaronę buvo nutarta ruošti po Naujųjų metų, nes prieš akis yra kitas renginys — A. Maciešio minėjimas lapkričio 8 d. Jaunimo centre i kurį kviečiami visi atvykti.

Porą valandų trukęs susirinkimas — subuvinimas vyko darbingai — ta kryptimi ryžtamasi dirbti ir toliau.

Aldona Šmulkštienė

Žemaičiai, aukštaičiai, visi lietuviai — nepamirškite, kad lapkričio 29 d. Jaunimo centre gastroliaus Telšių teatro trupė ir pastatys Žemaitės (kieno gi daugiau!) „Piršlybas“.

Senovės lietuviai ilgais žiemos vakarais prie balanos švieselės miklino savo protą, sekdami pasakas, legendas, mindami mįsles ir atlikdami būrimus. Taip mūsų prasmingieji papročiai buvo perduodami iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą. Dabar galime pasižvesti elektra, o apie papročius pasiskaityti Danutės Brazytės Bindokienės knygoje „Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje“, kurios trečioji laida jau pasiekė platintojus. Siūlome įsigyti dabar, kad nereiktų vėliau knygos „su balana ar su kitokiu žiburiu ieškoti“. Gaunama PLB Švietimo komisijoje, tel 708-301-6410 arba „Drauge“.

„Suvalkija“, Marijampolėje leidžiamas žurnalas, įdomus ne tik suvalkiečiams, bet ir visiems lietuviams, kurie domisi lietuvių kultūra. Šiuo pernai pradėtu leisti žurnalu vis labiau domisi Amerikoje gyvenantys tautiečiai, ypač kilę iš Suvalkijos. Š. Amerikoje jau pradėjo veikti šio žurnalo atstovybė. Visais žurnalo reikalais kreipkitės į E. Šulaitį, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60804, arba skambinkite tel. 708-652-6825.

Palaimintojo Jurgio Matulajčio misijos choras su vadovėmis (sėdi priekyje iš kairės) Rasa Poskočiūnienė ir Birutė Mockienė Choras gruodžio 13 d. ruošia kalėdinių giesmių koncertą ir visus maloniai kviečia jame dalyvauti. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

TAUTYBIŲ PARODOS SHRINER'S LIGONINĖJE

Shriner's ligoninė, kuri yra Čikagos šiaurės vakaruose, kasmet rengia įvairių tautybių parodas. Toje ligoninėje yra gydomi vaikai, atvežti iš įvairių pasaulio kraštų. Nuvažiuojus ligoninės, sutiksi žmones iš Azijos, Afrikos, Rytų, Pietų Amerikos ir, aišku, Europos. Ligoninėn atvežami vaikai įvairių rasų, kultūrų, religijų ir tautybių, norint juos pagydyti ir sveikus grąžinti namo. Ligoninėn vaiką turi lydėti vienas tėvų ar tam tikslui paskirtas globėjas, nes svetima aplinka be savo žmogaus stabdo ir sunkina gydymo eigą.

Kad ligoninės personalas, svečiai ir tuometiniai ligoninių gyventojai susipažintų ir pažintų vieni kitus, kasmet yra rengiamos tautybių parodos. Tokia paroda šiais metais įvyko lapkričio 5 d., ketvirta-

Pasidarykite Kalėdų eglutės papuošalus! Kasmet Balzeko Lietuvių kultūros muziejus rengia Kalėdų eglutės šiaudinukų gaminimo pamokas. Šimet visi, norintys išmokyti pasigaminti tradicinius kalėdinius šiaudinukus, prašomi ateiti į muziejų gruodžio 5 d., šeštadienį, 10:30 val. r., arba gruodžio 19 d., šeštadienį, 10:30 val. r. Reikia atnešti savo linuotę, pieštuką ir žirkles. Suinteresuotieji kviečiami registruotis muziejaus telefonu: 773-582-6500.

„Aušros Vartų“ „Kernavės“ skaučių tunto tradicinės kūčios penktadienį, gruodžio 4 d., 7 v.v. vyks PLC; Lemonte. Visos sesės, tėveliai ir tunto rėmėjai kviečiami. Sesės ruošia programą, visus pavaišinsime skaniais kūčių pagaliais, pagiedosime kalėdines giesmes ir pabendrausime šventiška nuotaika. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti tuntininkei Laimai Rupinskienei, tel. 630-887-0189.

Čikagos Shriner's ligoninėje Tautybių parodoje lietuvių stalas ir jį paruošusios „Lietuvos Vaikų vilties“ savanorės (iš kairės): Regina Smolinskienė, Marija Kraučūnienė ir Dana Gerstikienė. „LVV“ yra ypač dėkingas „Racine Bakery and Delicatessen“ (6216 W Archer Ave, Chicago) už paaukotą didžiulį šakotį, kuris prie lietuvių stalo patraukė daug Tautybių parodos lankytojų. Paroda vyko š.m. lapkričio 5 d.

nei pradėjus jį pjaustyti, susidarė ilga eilė norinčių to „medžio“ paragauti, o Marija Kraučūnienė visą dieną turėjo aiškinti, kaip jis yra keptas, iš ko, kur galima jo gauti pirkti.

Šia paroda rūpinosi, eksponatus surinko ir juos gražiai išdėstė trys „Lietuvos Vaikų vilties“ komiteto savanorės: Marija Kraučūnienė, Dana Gierstikienė ir Regina Smolinskienė. O didelį, skanų šakotį iškepė ir padovanojo Racine kepykla. Apie parodą, šakotį ligoninės personalas ir svečiai kalbės ilgą laiką ir lauks kitų metų parodos.

Su Shriner's ligonine „Lietuvos Vaikų vilties“ komitetas bendrauja ir atveža Lietuvos vaikus gydytis Amerikon jau devyneri metai. Be Čikagos, „Lietuvos Vaikų vilties“ skyriai yra dar Los Angeles, CA, ir St. Petersburg, FL (anksčiau buvo dar San Francisco, bet ten uždarė ligoninę). Šių metų pabaigoje bus atvežta ir gydyti 117 vaikų. Be vaikų atvežimo į Ameriką gydymui, LVV komitetas padėjo įrengti Vilniuje universitetinėje „Vaikų ligoninėje Santariškėse dvi modernias operacines, suorganizavo aštuonias, o devintoji bus kitų metų vasario mėnesį, daktarų mokomąsias keliones Lietuvon, atvežė praktikuotis 6 Lietuvos daktarus ir 3 gailėstingas sesėles. Daktarų kelionės Lietuvon organizuojamos su dr. John Lubicky, Shriner's vyriausio chirurgo pagalba.

1999 metų vasario mėnesį važiuoja Lietuvon 6 daktarai ir 4 seselės, iš viso 10 žmonių. Kelionę apmoka asmuo, nenorintis skelbti savo pavardės, išlaikymą-pragyvenimą Lietuvoje apmoka Lietuvos valdžia, o laiką ir savo sugebėjimus aukoja Lietuvai amerikiečiai daktarai ir seselės. Tiesa, vienas daktarų yra lietuvis, tai dr. A. Čepulis iš Cleveland, OH.

Šiuo metu Čikagoje yra aštuoni vaikai ir jų mamos. Visas šis didžiulis projektas nebūtų įmanomas, jei lietuvių neturėtų gero draugo dr. John Lubicky Shriner's ligoninėje ir gerų dosnių Amerikos lietuvių, kurie savo aukomis remia „Lietuvos Vaikų vilties“ komiteto darbus. Ačiū jiems!

Birutė Jasaitienė

SKELBIMAI

• Kompiuterinės fotografijos parodos atidarymas šį penktadienį, lapkričio 27 d. 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Visi kviečiami atsilankyti. Parodą rengia Budrio Lietuvių Foto archyvas.

(sk.)

• Bronius Valiukėnas, Dearborn Heights, MI, naujas Lietuvos našlaičių globėjas, atsiuntęs \$190 paramą Lietuvos našlaičiui. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)